

**Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie
finansowe za okres
od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku
GRUPY KAPITAŁOWEJ RAIFFEISEN BANK
POLSKA S.A.**

**Zarząd Banku przedstawia śródroczne skrócone skonsolidowane
sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A.
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku**

Piotr Czarnecki	Prezes Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Maciej Bardan	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Jan Czeremcha	Wiceprezes Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Ryszard Drużyński	Wiceprezes Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Łukasz Januszewski	Członek Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Marek Patuła	Członek Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Piotr Konieczny	Członek Zarządu
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>
Patrycja Zenik-Rychlik	Dyrektor Departamentu Rachunkowości Finansowej i Podatków
<i>imię i nazwisko</i>	<i>stanowisko/funkcja</i>	<i>podpis</i>

Warszawa, 17 sierpnia 2016 roku

Spis treści

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. INFORMACJE OGÓLNE	12
2. OPIS ISTOTNYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	16
2.1. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ..	16
2.2. Oświadczenie zgodności	16
2.3. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	17
2.4. Konsolidacja	24
2.5. Działalność zaniechana	24
3. ZMIANA ZASAD PREZENTACJI SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	24
4. ISTOTNE SZACUNKI	25
4.1. Utrata wartości portfela kredytowego	26
5. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI.....	28
6. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	33
7. ODPISY NETTO Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	34
8. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI I OPŁAT	36
9. WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ I Z POZYCJI WYMIANY .	37
10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE.....	38
10.1. Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	38
10.2. Pozostałe ogólne koszty administracyjne	38
11. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	39
12. PODATEK DOCHODOWY	39
13. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	40
14. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	43
15. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	43
16. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	43
17. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	45
18. AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	46
19. INWESTYCYJNE PAPIERY WARTOŚCIOWE.....	47
20. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	48
21. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	52
22. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	52
23. INNE AKTYWA	53
24. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I POZOSTAŁYCH MONETARNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH	54
25. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	55
26. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	55
27. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	55
28. REZERWY	56
29. KAPITAŁY	58
30. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	59
31. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	60
32. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH	61
33. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	67
34. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁAŃ	71
35. INNE ISTOTNE WYDARZENIA WPŁYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ GRUPY	71
36. ZDARZENIA PO DACIE SPRAWOZDAWCZEJ	71
37. CHARAKTER I ZAKRES RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI	72
38. RYZYKO KREDYTOWE	73

Spis treści (cd.)

39.	RYZYKO UTRATY PŁYNNOŚCI.....	88
40.	POZOSTAŁE RYZYKA RYNKOWE	90
40.1.	Ryzyko rynkowe	90
40.2.	Ryzyko walutowe	90
40.3.	Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej.....	90
40.4.	Ryzyko operacyjne.....	92

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

		Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015
	Nota		przekształcone *
Działalność kontynuowana			
Przychody z tytułu odsetek		782 882	821 329
Koszty z tytułu odsetek		-296 578	-351 967
Wynik z tytułu odsetek	6	486 304	469 362
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	7	-54 917	-99 877
<i>w tym Odzyski ze sprzedaży wierzytelności i inne</i>		157	3 247
Przychody z tytułu prowizji i opłat		335 488	313 560
Koszty z tytułu prowizji i opłat		-40 360	-46 646
Wynik z tytułu prowizji i opłat	8	295 128	266 914
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	9	109 708	22 657
Ogólne koszty administracyjne	10	-607 048	-572 568
Pozostałe przychody operacyjne	11	7 368	17 991
Pozostałe koszty operacyjne	11	-33 696	-8 448
Podatek od instytucji finansowych		-68 509	0
Zysk brutto		134 339	96 031
Podatek dochodowy	12	-64 573	-30 601
Zysk netto z działalności kontynuowanej		69 766	65 430
Zysk netto z działalności zaniechanej	13	11 720	34 367
Zysk netto		81 486	99 797
Zysk przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej, w tym:			
Zysk z działalności kontynuowanej		69 766	65 430
Zysk z działalności zaniechanej		11 720	34 367
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		248 260	248 260
Zysk przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję zwykłą (w zł)		328	402
Zysk z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		281	264
Zysk z działalności zaniechanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		47	138
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)		248 260	248 260
Rozwodniony Zysk przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję zwykłą (w zł)		328	402
Rozwodniony Zysk z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		281	264
Rozwodniony Zysk z działalności zaniechanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		47	138

*Patrz nota 3

Noty przedstawione na stronach 12 – 92 stanowią integralną część niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcony *
Zysk netto z działalności kontynuowanej	69 766	65 430
Zysk netto z działalności zaniechanej	11 720	34 367
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu, które mogą być przeniesione do wyniku, w tym:	-26 346	6 306
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne brutto	19 536	7 002
Podatek dochodowy dotyczący instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	-3 712	-1 330
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży brutto	-52 062	783
Podatek dochodowy dotyczący aktywów dostępnych do sprzedaży	9 892	-149
Całkowite dochody netto	55 140	106 103
Całkowite dochody przypadające akcjonariuszom Jednostki Dominującej	55 140	106 103

*Patrz nota 3

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	Na dzień	Na dzień	Na dzień
		30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Kasa i środki w Banku Centralnym	14	1 379 764	2 703 510	1 997 434
Należności od banków	15	333 536	1 326 350	1 866 466
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	8 883 562	12 570 410	8 845 666
Pochodne instrumenty finansowe	16	589 985	562 046	564 447
Inwestycyjne papiery wartościowe	19	7 547 891	3 841 655	2 985 234
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	20	34 308 462	39 206 125	40 825 882
Wartości niematerialne	21	506 414	551 659	566 228
Rzeczowe aktywa trwałe	22	131 396	276 229	282 808
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		88 190	559 285	481 053
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0	2 173	1 859
Inne aktywa	23	247 485	305 501	462 677
Aktywa razem		54 016 686	61 904 943	58 879 754

Zobowiązania i kapitały	Nota	Na dzień	Na dzień	Na dzień
		30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	24	7 963 171	13 088 797	13 496 903
Pochodne instrumenty finansowe	16	1 571 142	1 478 611	1 783 290
Zobowiązania wobec klientów	25	36 522 027	37 762 146	35 155 411
Zobowiązania podporządkowane	26	332 187	724 789	314 862
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	27	501 790	1 758 677	1 139 625
Pozostałe zobowiązania		491 387	430 018	522 396
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		28 437	110 267	8 860
Rezerwy	28	162 089	162 323	200 757
Zobowiązania razem		47 572 231	55 515 628	52 622 104
Kapitały własne przypadające akcjonariuszom Jednostki Dominującej		6 444 455	6 389 315	6 257 650
Kapitał akcyjny	29	2 256 683	2 256 683	2 256 683
Kapitał zapasowy		2 287 790	2 370 746	2 370 745
Pozostałe kapitały	29	1 017 531	1 018 927	973 643
Wynik z lat ubiegłych i bieżącego okresu		882 451	742 959	656 580
Kapitały razem		6 444 455	6 389 315	6 257 650
Zobowiązania i kapitały razem		54 016 686	61 904 943	58 879 754

Noty przedstawione na stronach 12 – 92 stanowią integralną część niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach własnych

	Nota	Niepodzielony wynik finansowy				Kapitały przypadające właścicielom Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem	
		Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Wynik finansowy lat ubiegłych				Wynik bieżącego okresu
Stan na 1 stycznia 2016		2 256 683	2 370 746	1 018 927	556 781	186 178	6 389 315	0	6 389 315
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży netto		0	0	-42 170	0	0	-42 170	0	-42 170
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne netto		0	0	15 824	0	0	15 824	0	15 824
Zysk netto za bieżący okres		0	0	0	0	81 486	81 486	0	81 486
Dochody całkowite razem		0	0	-26 347	0	81 486	55 140	0	55 140
Przeniesienie wyniku netto na wynik finansowy z lat ubiegłych		0	0	0	186 178	-186 178	0	0	0
Pozostałe		0	0	633	-633	0	0	0	0
Zmiany w strukturze Grupy		0	-137 191	-682	137 873	0	0	0	0
Transakcje z właścicielami		0	54 235	25 000	-79 234	0	0	0	0
Przeniesienie wyniku netto na fundusz ogólnego ryzyka bankowego		0	0	25 000	-25 000	0	0	0	0
Przeniesienie wyniku netto na kapitał zapasowy		0	54 235	0	-54 235	0	0	0	0
Stan na 30 czerwca 2016	29	2 256 683	2 287 790	1 017 531	800 965	81 486	6 444 455	0	6 444 455

Noty przedstawione na stronach 12 – 92 stanowią integralną część niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach własnych (cd.)

	Nota	Niepodzielony wynik finansowy				Kapitały przypadające właścicielom Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
		Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Wynik finansowy lat ubiegłych			
Stan na 1 stycznia 2015		2 256 683	2 357 406	947 287	252 459	337 680	6 151 515	59 6 151 573
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży netto		0	0	634	0	0	634	0 634
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne netto		0	0	5 672	0	0	5 672	0 5 672
Zysk netto za bieżący okres		0	0	0	0	99 797	99 797	99 797
Dochody całkowite razem		0	0	6 306	0	99 797	106 102	0 106 103
Przeniesienie wyniku netto na wynik finansowy z lat ubiegłych		0	0	0	337 680	-337 680	0	0 0
Pozostałe		0	0	50	-16	0	33	-59 -26
Transakcje z właścicielami		0	13 339	20 000	-33 340	0	0	0 0
Przeniesienie wyniku netto na fundusz ogólnego ryzyka bankowego		0	0	20 000	-20 000	0	0	0 0
Przeniesienie wyniku netto na kapitał zapasowy		0	13 339	0	-13 339	0	0	0 0
Stan na 30 czerwca 2015	29	2 256 683	2 370 745	973 643	556 783	99 797	6 257 650	0 6 257 650

Noty przedstawione na stronach 12 – 92 stanowią integralną część niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Działalność operacyjna	Nota	Za okres	Za okres
		od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone*
Zysk brutto	31	189 495	140 412
Korekty o pozycje:		326 028	368 543
Amortyzacja		60 919	72 960
Utrata wartości majątku trwałego		6 493	0
Niezrealizowane różnice kursowe		252 997	211 427
(Zysk) ze zbycia działalności zaniechanej		-33 751	0
Odsetki i dywidendy dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej		37 706	108 023
(Zysk)/Strata ze zbycia, likwidacji składników rzeczowego majątku trwałego		8 596	-7 504
Pozostałe korekty		-6 932	-16 364
Zmiany stanu aktywów i pasywów :		2 937 461	-8 517 147
Pozostałe lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom		849 204	-1 126 170
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		3 620 673	-8 568 246
Pochodne instrumenty finansowe		-9 775	909 860
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		-1 272 323	-1 698 300
Inne aktywa		-37 065	-107 178
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych		240 070	-958 332
Zobowiązania wobec klientów		-908 729	2 705 865
Pozostałe zobowiązania		137 566	153 024
Rezerwy		10 865	-19 302
Podatek dochodowy zapłacony/otrzymany		-137 531	-73 708
Odsetki otrzymane		761 813	891 522
Odsetki zapłacone		-317 306	-626 211
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		3 452 985	-8 008 193

*Patrz nota 3

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (cd.)

Działalność inwestycyjna	Nota	Za okres	Za okres
		od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone*
Wpływy z tytułu sprzedaży inwestycyjnych papierów wartościowych		666 451	11 306 858
Wpływy z tytułu sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		333	10 971
Wpływy z tytułu zbycia akcji w spółkach zależnych		695 000	0
Wydatki z tytułu nabycia inwestycyjnych papierów wartościowych		-4 370 199	-1 728 380
Wydatki z tytułu nabycia składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		-46 943	-19 855
Zmniejszenie środków pieniężnych w związku ze zmianami w strukturze Grupy		-419 236	0
Przebiegły środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		-3 474 594	9 569 593
Działalność finansowa			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia zobowiązań podporządkowanych i długoterminowych kredytów bankowych		2 086 977	776 492
Wydatki z tytułu spłaty zobowiązań podporządkowanych i długoterminowych kredytów bankowych		-3 513 830	-2 906 089
Wydatki z tytułu spłaty odsetek od papierów dłużnych		-7 730	-13 635
Przebiegły środków pieniężnych z działalności finansowej		-1 434 583	-2 143 233
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów netto		-1 456 192	-581 833
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		2 913 206	2 813 558
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	31	1 457 014	2 231 725

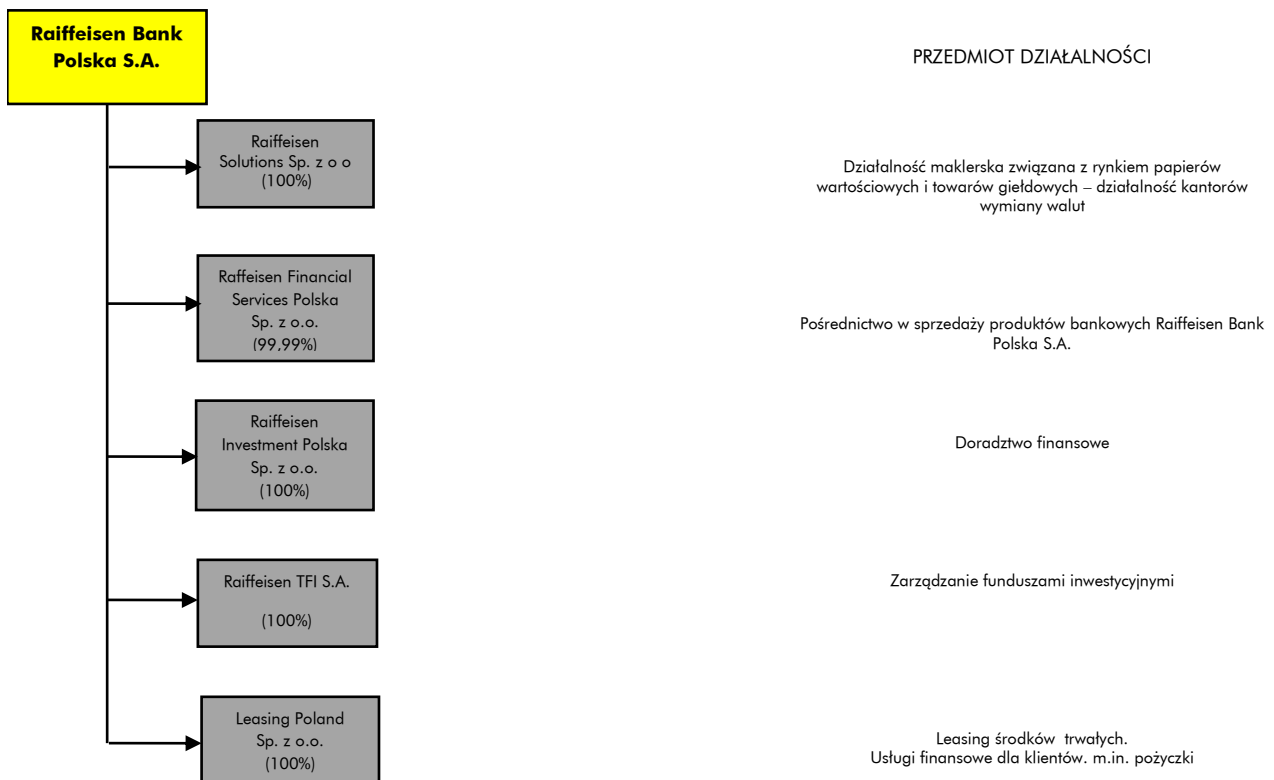
*Patrz nota 3

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Jednostką sporządzającą śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest **Raiffeisen Bank Polska S.A.** z siedzibą w Warszawie 00-844, ul. Grzybowska 78 wpisany do polskiego Krajowego Rejestru Sądowego jako Spółka Akcyjna pod numerem KRS 0000014540.

Skład Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. na 30 czerwca 2016 roku prezentuje poniższy schemat:

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Konsolidacją metodą pełną objęte zostały następujące jednostki:

- **Raiffeisen Bank Polska S.A. („Jednostka Dominująca”)**
- **Raiffeisen-Leasing Polska S.A.** (do 31 marca 2016 roku)
- **Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.** (do 31 marca 2016 roku)
- **Raiffeisen-Leasing Service Sp. z o.o.** (do 31 marca 2016 roku)
- **Raiffeisen-Leasing Real Estate Sp. z o.o.** (do 31 marca 2016 roku)
- **Raiffeisen Financial Services Polska Sp. z o.o.**
- **Raiffeisen Investment Polska Sp. z o.o.**
- **Raiffeisen Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.**
- **Raiffeisen Solutions Sp. z o. o.**

Ponadto Grupa obejmowała konsolidacją spółki celowe Compass Variety Funding LTD oraz ROOF Poland Leasing 2014 DAC, obie z siedzibą w Irlandii, z wykorzystaniem których Grupa przeprowadziła sekurytyzację wierzytelności leasingowych. Spółki te zostały objęte konsolidacją, ponieważ Jednostka Dominująca sprawuje nad nimi kontrolę, mimo iż nie posiada w nich zaangażowania kapitałowego.

Program sekurytyzacji wierzytelności leasingowych prowadzony z wykorzystaniem spółki celowej Compass Variety Funding LTD został zakończony 2 kwietnia 2015 roku, spółka ta została objęta konsolidacją do dnia zakończenia programu sekurytyzacji.

Spółka celowa ROOF Poland Leasing 2014 DAC została objęta konsolidacją do 31 marca 2016 roku, do dnia utraty nad nią kontroli w związku ze sprzedażą 100% akcji posiadanych w Raiffeisen-Leasing Polska S.A., poprzez którą pośrednio Jednostka Dominująca sprawowała kontrolę nad tą spółką celową.

Spółka Leasing Poland Sp. z o.o. nie została objęta konsolidacją ze względu na jej nieistotność.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. prowadzi działalność w zakresie bankowości detalicznej, korporacyjnej oraz działalności inwestycyjnej i faktoringowej na terenie Polski, zatrudniając 5 244 osób na 30 czerwca 2016 roku (6 051 osób na 31 grudnia 2015 roku).

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Występujące w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym określenia oznaczają odpowiednio:

Bank lub Jednostka Dominująca – Raiffeisen Bank Polska S.A.,

Jednostki Zależne – Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o., Raiffeisen Financial Service Polska Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Service Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Real Estate Sp. z o.o., Leasing Poland Sp. z o.o., Raiffeisen Investment Polska Sp. z o.o., Raiffeisen Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., Raiffeisen Solutions Sp. z o.o.,

RZB – Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, będący jednostką nadrzędną najwyższego szczebla,

RBI – Raiffeisen Bank International AG, będący jednostką nadrzędną,

Grupa lub Grupa Kapitałowa – Grupę Kapitałową Raiffeisen Bank Polska S.A.,

Grupa RZB – Grupę Kapitałową Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG (RZB), w skład której wchodzi między innymi banki kontrolowane przez RBI i RZB z Europy Środkowej i Wschodniej, oddziały zagraniczne RZB, austriackie instytucje finansowe oraz inne instytucje wspomagające.

Zatwierdzenie niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd Jednostki Dominującej dokonał zatwierdzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w dniu 17 sierpnia 2016 roku.

Informacje o akcjonariuszach Jednostki Dominującej

Akcjonariuszem większościowym Jednostki Dominującej jest Raiffeisen Bank International AG, który powstał z obszarów wydzielonych z Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB) i Raiffeisen International Bank-Holding AG (RI). RBI jest całkowicie skonsolidowanym podmiotem zależnym RZB. RZB posiada 60,7% akcji RBI na 30 czerwca 2016 roku. Pozostała część kapitału akcyjnego jest w wolnym obrocie na wiedeńskiej giełdzie papierów wartościowych, na której RBI notowany jest od 2005 roku. RBI jest spółką nadrzędną dla Raiffeisen Bank Polska S.A i posiada w nim 100% udziału.

Zmiany w strukturze Grupy w bieżącym okresie sprawozdawczym

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku wystąpiła następująca zmiana w strukturze Grupy:

31 marca 2016 roku Jednostka Dominująca sprzedała 100% akcji posiadanych w spółce Raiffeisen-Leasing Polska S.A. na rzecz Raiffeisen Bank International AG, od tego dnia Jednostka Dominująca utraciła kontrolę nad spółką Raiffeisen-Leasing Polska S.A. oraz spółkami należącymi do Grupy Raiffeisen-Leasing

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Polska S.A., czyli spółkami Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Service Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Real Estate Sp. z o.o. oraz spółką celową ROOF Poland Leasing 2014 DAC.

Skład Zarządu Jednostki Dominującej według stanu na 30 czerwca 2016 roku

Piotr Czarnecki	– Prezes Zarządu
Maciej Bardan	– Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Jan Czeremcha	– Wiceprezes Zarządu
Ryszard Drużyński	– Wiceprezes Zarządu
Łukasz Januszewski	– Członek Zarządu
Piotr Konieczny	– Członek Zarządu
Marek Patuła	– Członek Zarządu

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej według stanu na 30 czerwca 2016 roku

Karl Sevelda	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Martin Grüll	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Klemens Breuer	– Członek Rady Nadzorczej
Władysław Gołębiowski	– Członek Rady Nadzorczej
Andreas Gschwenter	– Członek Rady Nadzorczej
Peter Lennkh	– Członek Rady Nadzorczej
Selcuk Sari	– Członek Rady Nadzorczej
Herbert Stepic	– Członek Rady Nadzorczej
Johann Strobl	– Członek Rady Nadzorczej

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej.

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 30 czerwca 2016 roku oraz za okres od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w niezmnieszonej istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia sprawozdawczego.

Dane finansowe, prezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zostały przygotowane w sposób zapewniający ich porównywalność.

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonała istotnych zmian zasad rachunkowości w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz pomiaru wyniku finansowego, a przyjęte w niniejszym raporcie zasady rachunkowości są zgodne z zasadami stosowanymi przy opracowaniu Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku.

2.2. Oświadczenie zgodności

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone i zaprezentowane zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” (MSR 34), który został zatwierdzony przez Unię Europejską.

Niniejsze sprawozdanie nie zawiera wszystkich informacji wymaganych dla rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w związku z tym winno być czytane w połączeniu ze Skonsolidowanym Sprawozdaniem Finansowym Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku jest dostępne do wglądu w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, Warszawa, ul. Czerniakowska 100 lub na stronie internetowej Banku, <http://raiffeisenpolbank.com/>.

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

2.3. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Opublikowane standardy i interpretacje, które zostały wydane, ale nie weszły jeszcze w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę.

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony /a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
MSSF 9 Instrumenty finansowe (2014)	Lipiec 2014	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018 lub później	Nie	<p>Nowy standard zastępuje zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena wytyczne na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych, w tym wytyczne dotyczące utraty wartości. MSSF 9 eliminuje też istniejące obecnie w MSR 39 kategorie aktywów finansowych: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>Zgodnie z wymogami nowego standardu, w momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe winny być klasyfikowane do jednej z trzech kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy; lub • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. <p>Składnik aktywów finansowych jest klasyfikowany do kategorii wycenianych po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz • jego warunki umowne powodują powstanie w określonych

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony /a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
				<p>momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.</p> <p>W sytuacji, gdy powyższe warunki nie są spełnione (jak to ma miejsce na przykład w przypadku instrumentów kapitałowych innych jednostek), składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej.</p> <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku bieżącego okresu, za wyjątkiem aktywów utrzymywanych w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych z kontraktów jak i ich sprzedaż – dla tych aktywów zyski i straty z wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach.</p> <p>Ponadto w przypadku, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu, MSSF 9 daje możliwość dokonania nieodwracalnej decyzji o wycenie takiego instrumentu finansowego, w momencie początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach w związku z powyższą wyceną nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do wyniku bieżącego okresu.</p> <p>Nowy standard zachowuje niemal wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych. MSSF 9 wymaga jednak, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w innych całkowitych dochodach. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w wyniku bieżącego okresu. W</p>

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony /a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
				<p>przypadku jednak, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów lub gdyby zobowiązanie finansowe wynikało z zobowiązań do udzielenia pożyczki lub umów gwarancji finansowych, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.</p> <p>W zakresie szacunku utraty wartości aktywów finansowych MSSF 9 zastępuje model „straty poniesionej” zawarty w MSR 39 modelem „straty oczekiwanej”, co oznacza, że zdarzenie powodujące powstanie straty nie musiałoby poprzedzać jej rozpoznania i utworzenia odpisu. Nowe zasady mają na celu zapobieganie sytuacjom, w których odpisy na straty kredytowe są tworzone zbyt późno i w niewystarczającej wysokości.</p> <p>W skrócie, model oczekiwanej straty wykorzystuje dwa podejścia do szacowania straty, zgodnie z którymi strata jest ustalana na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none">• straty kredytowej oczekiwanej w okresie 12 miesięcy, albo• straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności (ang. life-time expected loss). <p>To, które podejście zostanie zastosowane zależy od tego, czy w przypadku danego składnika aktywów od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego. W przypadku, jeśli ryzyko kredytowe związane z aktywami finansowymi nie wzrosło istotnie w porównaniu do jego poziomu z momentu początkowego ujęcia, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie w okresie 12 miesięcy. W przypadku natomiast, jeśli nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych będzie równy oczekiwanej stracie przez cały okres życia instrumentu, zwiększając tym samym wysokość ujętego odpisu. Standard przyjmuje przy tym założenie, zgodnie z którym - w</p>

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony /a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
MSSF 15 Przychody z umów z klientami	Maj 2014	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018 lub później	Nie	<p>przypadku braku przeciwnych argumentów – wystarczającym kryterium dla rozpoznania straty kredytowej oczekiwanej do zapadalności jest wystąpienie zaległości w spłacie wynoszącej 30 dni.</p> <p>Na moment sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego wiarygodne oszacowanie wpływu zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy nie zostało wykonane przez Grupę.</p> <p>Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. W szczególności, w wyniku przyjęcia nowego standardu przestaną obowiązywać MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związane z nimi interpretacje.</p> <p>Zgodnie z nowym standardem jednostki będą stosować pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Model ten zakłada, że przychody powinny być ujęte wówczas, gdy (lub w stopniu, w jakim) jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad towarami lub usługami, oraz w kwocie, do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub - ujmowane jednorazowo, w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami jest przeniesiona na klienta. <p>Standard zawiera nowe wymagania dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty,</p>

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony /a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
MSSF16 Leasing	Styczeń 2016	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2019 lub później	Nie	<p>momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.</p> <p>Na moment sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego wiarygodne oszacowanie wpływu zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy nie zostało wykonane przez Grupę.</p> <p>MSSF 16 zastępuje MSR 17 Leasing oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy Standard eliminuje występujące obecnie rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu. Prawa do użytkowania aktywów w leasingu podlegać będą umorzeniu natomiast od zobowiązania naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne.</p> <p>Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.</p> <p>W momencie początkowego zastosowania wpływ Standardu będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów leasingu, których Grupa będzie stroną. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie przeprowadziła analizy wpływu Standardu na sprawozdanie finansowe.</p>

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony /a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
Ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat (Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy)	Styczeń 2016	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2017 lub później	Nie	<p>Zmiany wyjaśniają, między innymi, że niezrealizowane straty powiązane z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej w sprawozdaniach finansowych, dla których wartością podatkową jest ich początkowy koszt, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych.</p> <p>Nie oczekuje się, aby powyższe zmiany miały znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Inicjatywa dotycząca ujawnień (Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych)	Styczeń 2016	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2017 lub później	Nie	<p>Zmiany przewidują przedstawianie przez jednostki ujawnień umożliwiających użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i zmian o charakterze niepieniężnym.</p> <p>Jednym ze sposobów na spełnienie powyższych wymogów jest umieszczenie uzgodnienia sald otwarcia i zamknięcia zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej.</p> <p>Nie oczekuje się, aby powyższe zmiany miały znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.</p>
Zmiany do MSSF 2 Płatności na bazie akcji	Czerwiec 2016	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2017 lub później	Nie	<p>Zmiany wprowadzają wymogi w zakresie ujmowania: (a) skutków warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę płatności na bazie akcji rozliczanymi w środkach pieniężnych; (b) płatności na bazie akcji mające funkcję rozliczenia netto z zobowiązaniami podatkowymi; oraz (c) modyfikacji warunków płatności na bazie akcji, które powodują zmianę klasyfikację transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych do rozliczanych w instrumentach</p>

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Standard/ interpretacja	Data wydania/ publikacji	Data wejścia w życie	Zatwierdzony /a przez Unię Europejską	Opis potencjalnych zmian
Zmiany do MSSF 15 Przychody z umów z klientami	Wrzesień 2015	Rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2018 lub później	Nie	<p>kapitałowych.</p> <p>Nie oczekuje się, aby powyższe zmiany miały znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.</p> <p>Zmiany do MSSF 15 wyjaśniają niektóre wymogi Standardu oraz zawierają szereg uproszczeń w zakresie okresu przejściowego dla jednostek które wdrażają nowy Standard.</p> <p>Zmiany wyjaśniają w jaki sposób należy:</p> <p>Dokonywać identyfikacji zobowiązań umownych (obietnicy przeniesienia towarów lub usług);</p> <p>Określać czy spółka działa we własnym imieniu dostarczając towary lub świadcząc usługi czy działa jako agent (jest odpowiedzialna za zorganizowanie dostarczenia towarów lub świadczenia usług); oraz</p> <p>Określać, czy przychód z udzielenia licencji powinien być ujęty jednorazowo czy rozłożony w czasie.</p> <p>Ponadto Zmiany zawierają dwa dodatkowe uproszczenia których celem jest ułatwienie spółkom pierwszego zastosowania Standardu oraz redukcja związanego z nim kosztu.</p> <p>Na moment sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania Zmian po raz pierwszy nie zostało wykonane przez Grupę.</p>

Podsumowując, Zarząd Jednostki Dominującej nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady rachunkowości, z wyjątkiem MSSF 9, MSSF 15 i MSSF 16 (wpływ MSSF 9, MSSF 15 i MSSF 16 na stosowane przez Grupę zasady rachunkowości nie został jeszcze oceniony). Grupa planuje ich zastosowanie w terminach podanych w określonych standardach i interpretacjach (bez wcześniejszego zastosowania), pod warunkiem zatwierdzenia przez UE.

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

2.4. Konsolidacja

Jednostki zależne to jednostki, w odniesieniu, do których Bank sprawuje kontrolę nad ich działalnością operacyjną, która występuje wtedy i tylko wtedy, gdy Bank jednocześnie:

- sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz
- posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Konsolidowanie jednostek zależnych ustaje z dniem utraty kontroli. Polityka rachunkowości jednostek zależnych jest dostosowana do polityki rachunkowości Grupy.

2.5. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana jest częścią działalności Jednostki Dominującej, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

3. Zmiana zasad prezentacji sprawozdań finansowych

W związku z wydzieleniem działalności zaniechanej Grupa dokonała przekształcenia skonsolidowanego rachunku zysków i strat za pierwsze półrocze 2015 roku, tak aby odzwierciedlić działalność kontynuowaną i zaniechaną w prezentowanych danych porównawczych. Szczegóły dotyczące wyodrębnienia działalności zaniechanej zostały zaprezentowane w nocie 13.

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Wpływ wydzielenia działalności zaniechanej na prezentowane w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku został zaprezentowany w tabeli poniżej:

	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przed zmianą	zmiana	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone
Przychody z tytułu odsetek	962 061	140 732	821 329
Koszty z tytułu odsetek	-418 267	-66 300	-351 967
Wynik z tytułu odsetek	543 794	74 432	469 362
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe <i>w tym Odzyski ze sprzedaży wierzytelności</i>	-120 205	-20 328	-99 877
Przychody z tytułu prowizji i opłat	333 808	20 248	313 560
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-46 733	-87	-46 646
Wynik z tytułu prowizji i opłat	287 075	20 161	266 914
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	22 595	-62	22 657
Ogólne koszty administracyjne	-628 287	-55 719	-572 568
Pozostałe przychody operacyjne	46 040	28 049	17 991
Pozostałe koszty operacyjne	-10 600	-2 152	-8 448
Zysk brutto	140 412	44 381	96 031
Podatek dochodowy	-40 615	-10 014	-30 601
Zysk netto	99 797	34 367	65 430

4. Istotne szacunki

Sporządzenie śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na kwoty prezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i w notach objaśniających, w szczególności kwoty, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Szacunki i założenia dokonywane są na datę sprawozdawczą w oparciu o dostępne dane historyczne, informacje o warunkach aktualnych w momencie dokonywania szacunków oraz wiele innych czynników, które są uważane za właściwe w danych okolicznościach, w tym o oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków i działań podejmowanych przez Grupę, wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub też

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku i w okresach przyszłych pod warunkiem, że korekta dotyczy tego okresu w którym dokonano zmiany i okresów przyszłych.

Przy sporządzaniu śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa przyjęła te same zasady oszacowania, które zastosowano do skonsolidowanego sprawozdania za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku z uwzględnieniem przyczyn oraz źródeł niepewności przewidywanych na dzień sprawozdawczy.

Główne subiektywne oceny, estymacje i założenia przyjęte przez Grupę opisano poniżej.

4.1. Utrata wartości portfela kredytowego

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał.

Monitoring klientów portfela korporacyjnego dokonywany jest w wyniku cyklicznej indywidualnej analizy ekspozycji należących do tego portfela, przy czym jako ekspozycję traktuje się pojedynczego kontrahenta/kredytobiorcę. Szacowanie odpisu odbywa się na bazie indywidualnej. W ramach wyliczania odpisu aktualizacyjnego stosowane są oceny determinujące rozpoznanie przesłanki utraty wartości, po czym szacowane są przyszłe przepływy pieniężne, dyskontowane z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, przy uwzględnieniu szacunkowej wartości zabezpieczeń. Podczas szacowania odpisów, przy uwzględnieniu wewnętrznych i zewnętrznych źródeł informacji, stosuje się, w zależności od segmentu klienta (korporacje, małe i średnie przedsiębiorstwa, instytucje finansowe, władze lokalne i regionalne, podmioty sektora publicznego, rządy i banki centralne): wewnętrzny system ratingowy Jednostki Dominującej lub jednostek zależnych albo wartości wyznaczone ekspercko przez Jednostkę Dominującą lub jednostki zależne.

Informacje na temat analizy wrażliwości w odniesieniu do odpisów na należności z rozpoznaną utratą wartości prezentuje poniższe zestawienie. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek Jednostki Dominującej, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń. Na 30 czerwca 2016 r. wartość bazowa odpisów wyliczonych przy zastosowaniu modelu indywidualnego dla ekspozycji bilansowych i pozabilansowych wynosi 747 186 tys. zł, natomiast wartość bazowa zdyskontowanych odzysków z zabezpieczeń i spłat własnych wynosi 995 634 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. odpowiednio: 726 885 tys. zł oraz 1 173 739 tys. zł).

Noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (cd.)

Szacowane stany odpisu dla portfela kredytów i pożyczek analizowanych indywidualnie na bazie przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń	Brak zmian w spłatach klientowskich	Spłaty klientowskie wzrost o 10%	Spłaty klientowskie spadek o 10%
Według stanu na 30 czerwca 2016			
Brak zmian we wpływach z zabezpieczeń	747 186	745 945	748 847
Wpływy z zabezpieczeń wzrost o 10%	721 677	720 533	
Wpływy z zabezpieczeń spadek o 10%	783 362		787 435
Według stanu na 31 grudnia 2015			
Brak zmian we wpływach z zabezpieczeń	726 885	713 877	744 179
Wpływy z zabezpieczeń wzrost o 10%	700 527	687 565	
Wpływy z zabezpieczeń spadek o 10%	758 509		778 686
Według stanu na 30 czerwca 2015			
Brak zmian we wpływach z zabezpieczeń	804 672	785 188	828 847
Wpływy z zabezpieczeń wzrost o 10%	762 956	745 487	
Wpływy z zabezpieczeń spadek o 10%	852 545		879 227

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat

5. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa podzieliła swoją działalność oraz zastosowała identyfikację przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: „Bankowość Detaliczna”, „Bankowość Korporacyjna”, „Instytucje Finansowe i Rynki Kapitałowe”, „Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność”. Podział ten odzwierciedla opisane w regulacjach wewnętrznych zasady klasyfikacji klientów do poszczególnych segmentów zgodnie z obowiązującym w Grupie modelem biznesowym.

Bankowość Detaliczna – segment obejmuje produkty i usługi dedykowane dla klientów indywidualnych oraz mikro-przedsiębiorstw. W ramach segmentu wyróżnia się podsegmenty: klienta masowego, zamożnego, bankowości prywatnej i mikro-przedsiębiorstw.

Bankowość Korporacyjna – segment, w skład którego wchodzi podsegmenty dużych, średnich i małych przedsiębiorstw. Obejmuje sprzedaż produktów oraz usługi świadczone na rzecz przedsiębiorstw i innych podmiotów w tym: spółek i spółdzielni, instytucji niekomercyjnych, jednostek sektora budżetowego oraz przedsiębiorców indywidualnych, którzy ze względu na kryteria podziału segmentów nie zaliczają się do podsegmentu mikro-przedsiębiorstw.

Instytucje Finansowe i Rynki Kapitałowe – transakcje, produkty i usługi dedykowane dla bankowych i niebankowych podmiotów finansowych, usługi dla kantorów wymiany walut oraz działalność własną prowadzoną na rachunek własny Banku zaliczaną do księgi handlowej.

Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność, do której zaliczane są aktywa, pasywa i wyniki nieprzypisane do powyższych segmentów, a w szczególności:

- aktywa, pasywa oraz wynik z tytułu działalności Zarządzania Aktywami i Pasywami, tj. zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych i walutowym Grupy oraz jej portfelem inwestycyjnym,
- wynik z tytułu refinansowania składników aktywów i pasywów nieprzypisanych do żadnego z powyższych segmentów,
- wyłączenia konsolidacyjne dotyczące spółek konsolidowanych metodą pełną w ramach Grupy, które nie są częścią działalności zaniechanej.

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

Podział ten odzwierciedla zasady klasyfikacji klientów do poszczególnych segmentów zgodnie z modelem biznesowym Grupy, które opierają się na kryteriach podmiotowych i finansowych (takich jak obroty lub saldo aktywów). Powyższa klasyfikacja klientów zastosowana w raporcie segmentowym jest odmienna w stosunku do klasyfikacji klientów, która została użyta przy sporządzaniu pozostałych not do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego (w szczególności Noty 20. „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” oraz 25. „Zobowiązania wobec klientów”), która opiera się na klasach ryzyka przypisanych do poszczególnych klientów zgodnie z wewnętrznymi zasadami Grupy.

Działalność jednostek objętych konsolidacją metodą pełną została przypisana do wyżej wymienionych segmentów w następujący sposób:

- **Raiffeisen-Leasing Polska S.A.** oraz **Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.** – działalność zaniechana (w poprzednich okresach przypisane do Bankowości Detalicznej, Bankowości Korporacyjnej lub Zarządzania aktywami i pasywami oraz pozostała działalność zgodnie z klasyfikacją klientów obsługiwanych przez te spółki),
- **Raiffeisen Financial Services Polska Sp. z o.o.** – Bankowość Detaliczna,
- **Raiffeisen Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.** - Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność,
- **Raiffeisen Investment Polska Sp. z o.o.** oraz **Raiffeisen Solutions Sp. z o.o.** – Instytucje Finansowe i Rynki Kapitałowe,
- **Raiffeisen-Leasing Service Sp. z o.o.** oraz **Raiffeisen-Leasing Real Estate Sp. z o.o.** oraz spółki celowe **Compass Variety Funding LTD** i **ROOF Poland Leasing 2014 DAC** – działalność zaniechana (w poprzednich okresach przypisana do Zarządzania aktywami i pasywami oraz pozostała działalność).

Zasady informacji zarządczej obowiązujące w Grupie przewidują raportowanie wyników segmentów do poziomu zysku brutto. Poszczególnym segmentom przypisane są zarówno dochody uzyskane w ramach działalności tego segmentu, jak również koszty operacyjne związane z tą działalnością, a także pozostałe składowe rachunku zysków i strat.

Alokacja kosztów operacyjnych do segmentów w Grupie odbywa się zgodnie z metodologią zatwierdzoną przez Zarząd. Jest to proces wieloetapowy, którego końcowym efektem jest przypisanie wszystkich ogólnych kosztów operacyjnych do segmentów.

Transakcje pomiędzy segmentami działalności odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach. Ceny transferowe pieniądza w rozliczeniach pomiędzy segmentami wyceniane są w oparciu o stawki

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

rynkowe lub stawki zatwierdzone przez Komitet Aktywów i Pasywów (ALCO) z uwzględnieniem waluty, terminu wymagalności lub zapadalności transakcji oraz marż płynnościowych.

Kluczem alokacji aktywów i pasywów oraz związanych z nimi przychodów i kosztów do poszczególnych segmentów jest przypisanie do segmentów klientów Grupy.

Zgodnie z zasadami informacji zarządczej w Grupie do wyniku na poszczególnych segmentach alokuje się również wynik odsetkowy z tytułu refinansowania kapitału i pożyczek podporządkowanych, koszty amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych. Salda pozycji bilansowych, za wyjątkiem kapitałów, w oparciu o które policzone zostały powyższe składniki rachunku zysku i strat, w całości wykazywane są w segmencie Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność.

Na aktywa Bankowości Korporacyjnej składa się saldo alokowanych na ten segment kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz papierów korporacyjnych. Na pasywa Bankowości Korporacyjnej składa się saldo alokowanych na ten segment zobowiązań wobec klientów.

Na aktywa oraz pasywa Bankowości Detalicznej składa się saldo alokowanych na ten segment odpowiednio kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz zobowiązań wobec klientów.

Na aktywa segmentu Instytucji Finansowych i Rynków Kapitałowych składa się saldo alokowanych na ten segment kredytów i pożyczek udzielonych klientom, część aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu nie stanowiąca portfela płynnościowego, saldo rezerwy obowiązkowej, część salda gotówki utrzymywanej w oddziałach świadczących usługi wymiany walut, należności od banków oraz dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych.

Na zobowiązania segmentu Instytucji Finansowych i Rynków Kapitałowych składa się część alokowanych na ten segment zobowiązań wobec klientów, zobowiązania wobec banków z wyłączeniem finansowania długoterminowego zaklasyfikowanego do segmentu Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność i ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych.

Na aktywa i zobowiązania segmentu Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność składają się pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej nieprzypisane do pozostałych segmentów a w szczególności:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz inwestycyjne papiery wartościowe stanowiące portfele klasyfikowane, jako portfele inwestycyjne i płynnościowe Grupy,
- zaklasyfikowane, jako związane z działalnością ALM: zobowiązania wobec banków i innych podmiotów z tytułu finansowania długoterminowego, w tym także zobowiązania podporządkowane,
- pozostałe saldo kasy i środków w Banku centralnym.

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

Do aktywów i pasywów niealokowanych zaliczane są:

- rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne,
- aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego,
- pozostałe aktywa i pasywa.

Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Działalność kontynuowana				Działalność zaniechana	Razem
	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Institucje Finansowe i Rynki Kapitałowe	Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność		
Przychody z tytułu odsetek	235 315	320 426	18 514	208 628		782 882
Koszty z tytułu odsetek	-59 165	-147 274	-40 114	-50 026		-296 578
Wynik zewnętrzny z tytułu odsetek	176 150	173 151	-21 600	158 602		486 304
Wynik odsetkowy wewnętrzny	6 763	56 918	32 861	-96 542		0
Wynik z tytułu odsetek	182 913	230 069	11 262	62 060		486 304
Przychody nieodsetkowe zewnętrzne	171 369	184 844	65 834	-17 211		404 836
Wynik z działalności bankowej	354 282	414 913	77 096	44 850		891 140
Ogólne koszty administracyjne w tym:	-158 334	-379 434	-31 002	-38 277		-607 048
Amortyzacja	-9 426	-41 783	-1 728	-267		-53 204
Podatek od instytucji finansowych	-20 000	-30 682	-4 592	-13 234		-68 509
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	5 097	-59 700	70	-384		-54 917
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	0	2 239	647	-29 213		-26 327
Zysk brutto	181 044	-52 665	42 219	-36 259		134 339
Podatek dochodowy						-64 573
Zysk netto					11 720	81 486
Aktywa alokowane	12 378 825	22 162 745	1 801 949	16 699 681		53 043 200
Aktywa niealokowane						973 486
Aktywa razem	12 378 825	22 162 745	1 801 949	16 699 681		54 016 686
Zobowiązania alokowane	14 238 212	19 380 069	3 530 524	9 741 513		46 890 317
Zobowiązania niealokowane						681 914
Zobowiązania razem	14 238 212	19 380 069	3 530 524	9 741 513		47 572 231

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

Działalność kontynuowana								
Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Institucje Finansowe i Rynki Kapitałowe	Zarządzanie Aktywami i Pasywami oraz Pozostała Działalność	Działalność kontynuowana razem	Działalność zaniechana	Wyłączenia konsolidacyjne	Razem
Przychody z tytułu odsetek	260 318	330 649	26 118	204 243	821 329			821 329
Koszty z tytułu odsetek	-76 714	-169 176	-52 011	-54 066	-351 967			-351 967
Wynik zewnętrzny z tytułu odsetek	183 604	161 473	-25 892	150 177	469 362			469 362
Wynik odsetkowy wewnętrzny	14 839	66 799	44 370	-126 009	0			0
Wynik z tytułu odsetek	198 443	228 273	18 478	24 169	469 362			469 362
Przychody nieodsetkowe	155 934	96 285	52 828	-15 476	289 571			289 571
Wynik z działalności bankowej	354 377	324 557	71 306	8 693	758 933			758 933
Ogólne koszty administracyjne w tym:	-148 437	-379 097	-29 979	-15 055	-572 568			-572 568
Amortyzacja	-13 871	-36 750	-2 942	-2 483	-56 045			-56 045
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-63 251	-33 625	-1 003	-1 999	-99 877			-99 877
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	0	2 852	1 896	4 795	9 543			9 543
Zysk brutto	142 689	-85 312	42 220	-3 565	96 031			96 031
Podatek dochodowy					-30 601			-30 601
Zysk netto					65 430	34 367		99 797
Aktywa alokowane	13 222 349	21 825 902	4 820 157	11 841 744	51 710 153	5 822 424	-462 047	57 070 529
Aktywa niealokowane					1 783 421	558 761	-532 957	1 809 225
Aktywa razem	13 222 349	21 825 902	4 820 157	11 841 744	53 493 574	6 381 184	-995 004	58 879 754
Zobowiązania alokowane	13 669 042	18 201 961	5 291 669	9 532 299	46 694 972	5 697 210	-502 091	51 890 091
Zobowiązania niealokowane					656 164	76 074	-225	732 013
Zobowiązania razem	13 669 042	18 201 961	5 291 669	9 532 299	47 351 136	5 773 284	-502 316	52 622 104

*Patrz nota 3

„Przychody nieodsetkowe” ze sprawozdania według segmentów uzgadniają się do sumy „Wyniku z tytułu prowizji i opłat” oraz „Wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany” skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

Grupa prowadzi działalność operacyjną wyłącznie na rynku krajowym.

Przychody z tytułu transakcji z żadnym pojedynczym zewnętrznym klientem nie stanowią 10 lub więcej procent łącznych przychodów Grupy.

Grupa oferuje szeroki zakres usług bankowych i finansowych.

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

6. Przychody i koszty z tytułu odsetek

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Przychody z tytułu odsetek	Działalność kontynuowana	
Z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych bankom	9 820	10 542
Z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	545 488	583 578
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	72 644	85 059
Z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających	95 267	99 610
Z tytułu instrumentów reverse repo	5 112	8 749
Z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych	54 550	33 791
Razem	782 882	821 329
Koszty z tytułu odsetek		
Z tytułu depozytów bankowych	-6 534	-9 744
Z tytułu depozytów klientów	-223 490	-279 535
Z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających	-2 602	-2 416
Z tytułu instrumentów repo	-3 594	-5 108
Z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek (w tym podporządkowanych)	-52 663	-47 084
Z tytułu emisji obligacji własnych	-7 695	-8 080
Razem	-296 578	-351 967
Wynik z tytułu odsetek (w tym):	486 304	469 362
Całkowite przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	614 951	636 023
Całkowite koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	-293 976	-349 723

*Patrz nota 3

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

7. Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Wartość odpisów aktualizujących i rezerw na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia					Wartość odpisów aktualizujących i rezerw na koniec okresu	Odzyski ze sprzedaży wierzytelności i inne	Wpływ na wynik finansowy okresu	
		Utworzenie odpisów	Różnice kursowe	Zmiany wynikające ze zmian w strukturze Grupy	Rozwiązanie odpisów	Spisania aktywów	Reklasyfikacja	Różnice kursowe			Działalność zaniechana	Działalność kontynuowana
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe tworzone indywidualnie												
Należności od klientów indywidualnych	21 471	17 370	921	-5 357	-14 211	0	0	0	20 194	0	-1 332	-1 406
Należności od klientów mikro	123 030	37 045	658	-119 126	-8 784	-9 154	0	-19	23 650	0	-29 030	768
Należności od dużych przedsiębiorstw	771 563	249 195	14 496	-83 339	-207 028	-1 269	0	-66	743 552	0	-17 505	-24 665
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	74 056	15 091	46	-32 873	-5 705	-4 613	0	-9	45 993	157	-2 632	-6 597
Pozycje pozabilansowe	41 228	22 255	536	0	-40 910	0	0	0	23 109	0	0	18 656
Razem	1 031 348	340 956	16 657	-240 695	-276 638	-15 036	0	-94	856 498	157	-50 499	-13 244
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe tworzone grupowo (w tym: IBNR)												
Należności od banków	165	45	5	0	-126	0	0	0	89	0	0	81
Należności od klientów indywidualnych	597 795	192 995	7 985	-2 494	-165 672	0	-192	0	630 417	0	-1 045	-26 278
Należności od klientów mikro	341 662	77 293	663	-21 168	-68 808	68	194	-6	329 898	0	22 753	-31 238
Należności od dużych przedsiębiorstw	102 807	18 413	909	-5 212	-51 622	0	0	-2	65 293	0	22 253	10 957
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	10 670	3 372	10	-5 440	-4 692	-7	-2	-4	3 907	0	491	829
Należności od sektora publicznego	96	6	0	0	-21	0	0	0	81	0	0	15
Pozycje pozabilansowe	9 046	1 619	0	0	-6 071	0	0	61	4 655	0	71	3 961
Razem	1 062 241	293 743	9 572	-34 314	-297 012	61	0	49	1 034 340	0	44 523	-41 673
Odpisy i rezerwy razem	2 093 589	634 699	26 229	-275 009	-573 650	-14 975	0	-45	1 890 838	157	-5 976	-54 917

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *	Wartość odpisów aktualizujących i rezerw na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia				Wartość odpisów aktualizujących i rezerw na koniec okresu	Odzyski ze sprzedaży wierzycelności	Wpływ na wynik finansowy okresu	
		Utworzenie odpisów	Różnice kursowe	Rozwiązanie odpisów	Spisania aktywów	Reklasyfi- kacja	Różnice kursowe			Działalność zaniechana	Działalność konty- nuowana
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe tworzone indywidualnie											
Należności od klientów indywidualnych	17 810	32 266	3 452	-18 947	0	-48	0	34 533	953	-278	-12 088
Należności od klientów mikro	128 824	61 388	3 799	-48 925	-8 021	-14 889		122 176	0	-5 704	-6 759
Należności od dużych przedsiębiorstw	844 236	174 290	5 157	-124 785	-27 756	-18 036	0	853 106	1 976	6 855	-54 384
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	82 623	22 512	0	-10 941	-5 201	0	-36	88 957	318	-7 769	-3 484
Pozycje pozabilansowe	26 631	22 038	0	-15 348	0	0	-8	33 313	0	0	-6 690
Razem	1 100 124	312 494	12 408	-218 946	-40 978	-32 973	-44	1 132 085	3 247	-6 896	-83 405
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe tworzone grupowo (w tym: IBNR)											
Należności od banków	302	298	0	-113	0	0	-1	485	0	0	-184
Należności od klientów indywidualnych	607 997	237 010	37 115	-227 439	0	63	0	654 746	0	-186	-9 385
Należności od klientów mikro	338 800	100 396	4 717	-97 876	-155	14 874	0	360 756	0	-10 299	7 779
Należności od dużych przedsiębiorstw	66 409	53 738	0	-38 066	0	18 036	-70	100 047	0	-2 034	-13 638
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	9 187	7 516	5	-5 013	0	0	0	11 695	0	-913	-1 590
Należności od sektora publicznego	135	35	0	-36	0	0	0	134	0	0	1
Pozycje pozabilansowe	8 319	3 348	0	-3 893	0	0	-11	7 763	0	0	545
Razem	1 031 149	402 340	41 837	-372 436	-155	32 973	-82	1 135 626	0	-13 432	-16 472
Odpisy i rezerwy razem	2 131 273	714 834	54 245	-591 382	-41 133	0	-126	2 267 711	3 247	-20 328	-99 877

* Patrz nota 3

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

8. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Przychody z tytułu prowizji i opłat	Działalność kontynuowana	
Z tytułu marży transakcyjnej na klientowskich transakcjach walutowych	141 781	131 738
Z tytułu kart płatniczych	32 257	33 111
Z tytułu obsługi i prowadzenia rachunków bankowych	19 183	22 172
Z tytułu przelewów i innych transakcji płatniczych	26 056	25 407
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	21 115	9 988
Z tytułu działalności powierniczej	18 004	14 786
Z tytułu działalności kredytowej	19 270	17 182
Z tytułu obsługi środków pieniężnych	9 899	9 827
Z tytułu zobowiązań gwarancyjnych	10 087	11 473
Z tytułu przygotowywania dokumentacji bankowej	5 804	6 901
Z tytułu wpłat gotówkowych	6 754	7 263
Z tytułu dystrybucji Otwartych Funduszy Inwestycyjnych	9 245	10 724
Z tytułu obsługi akredytyw i inkasa dokumentowego	3 428	3 899
Pozostałe	12 605	9 089
Razem	335 488	313 560
Koszty z tytułu prowizji i opłat		
Z tytułu kart płatniczych	-5 141	-7 919
Z tytułu obsługi operacji banknotowych	-9 773	-10 252
Płacone instytucjom rozliczeniowym	-10 886	-7 744
Koszty wydruku i wysyłki wyciągów bankowych	-2 403	-2 978
Z tytułu uiszczonych opłat maklerskich (w tym z tytułu działalności powierniczej)	-2 421	-2 332
Koszty obsługi i utrzymania terminali płatniczych	0	-1 579
Koszty korzystania z usług i systemów BIK	-2 380	-1 836
Koszty prowadzenia rachunków klientów detalicznych	-12	-5 274
Z tytułu marży transakcyjnej na klientowskich transakcjach walutowych	-3 776	-1 778
Koszty prowizyjne na rzecz agentów	-1 012	-2 296
Prowizje płacone z tytułu obsługi rachunków loro	-1 516	-1 612
Pozostałe	-1 040	-1 047
Razem	-40 360	-46 646
Wynik z tytułu prowizji i opłat (w tym):	295 128	266 914
Całkowite przychody prowizyjne dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	175 703	167 036
Całkowite koszty prowizyjne dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	-37 939	-44 314

*Patrz nota 3

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

9. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	Działalność kontynuowana	
Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych	-35 983	-28 702
Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową	16 994	22 042
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach dłużnych	-505	1 045
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach kapitałowych	80 609	0
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	61 115	-5 615
Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających		
Zabezpieczenie wartości godziwej	584	348
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego	1 646	-3 699
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	-1 062	4 048
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	2 012	-3 478
Niefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat	2 012	-3 478
Razem wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających	2 596	-3 129
Wynik z pozycji wymiany		
Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane wynikające z komponentu walutowego wyceny instrumentów pochodnych	-70 875	-998 177
Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane netto z wyceny pozostałych aktywów i pasywów	116 871	1 029 578
Razem wynik z pozycji wymiany	45 996	31 401
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	109 708	22 657

* Patrz nota 3

Dodatkowe informacje na temat instrumentów finansowych zabezpieczanych i zabezpieczających zaprezentowano w nocie 17.

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

10. Ogólne koszty administracyjne

10.1. Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	Działalność kontynuowana	
Wynagrodzenia	-267 562	-212 874
Koszty ubezpieczeń społecznych	-39 118	-37 948
Pozostałe świadczenia pracownicze	-5 995	-7 689
Razem	-312 674	-258 510

*Patrz nota 3

10.2. Pozostałe ogólne koszty administracyjne

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Pozostałe ogólne koszty administracyjne	Działalność kontynuowana	
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	-72 225	-71 214
w tym koszty rat leasingowych	-55 492	-55 750
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	-44 477	-56 911
Składka i wpłaty na rzecz BFG	-46 545	-46 529
Koszty usług konsultingowych	-12 851	-4 226
Koszty marketingu	-8 649	-24 340
Koszty szkoleń	-2 857	-4 286
Koszty pozostałych rat leasingowych	-2 082	-3 412
Pozostałe koszty rzeczowe	-51 484	-47 096
Amortyzacja, w tym:	-53 204	-56 045
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	-19 438	-23 869
Amortyzacja wartości niematerialnych	-33 766	-32 177
Razem	-294 374	-314 058

*Patrz nota 3

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

11. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Pozostałe przychody operacyjne	Działalność kontynuowana	
Przychody ze sprzedaży na działalności niebankowej	1 390	3 234
Przychody z tytułu rozwiązania pozostałych rezerw	1 767	2 651
Przychody z tytułu sprzedaży składników majątku trwałego	289	9 077
Przychody z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących wartość innych aktywów	196	0
Przychody z tytułu odzysków na aktywach spisanych przez Bank	31	59
Pozostałe przychody operacyjne – inne	3 695	2 970
Razem	7 368	17 991

*Patrz nota 3

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Pozostałe koszty operacyjne	Działalność kontynuowana	
Koszty z tytułu zawiązania pozostałych rezerw	-8 948	-1 361
Koszty z tytułu utraty wartości majątku trwałego	-6 493	0
Koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych i wartości niematerialnych	-8 883	-1 405
Koszty windykacji	-5 676	-3 319
Inne	-3 696	-2 363
Razem	-33 696	-8 448

*Patrz nota 3

12. Podatek dochodowy

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej - działalność kontynuowana	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Zysk brutto	134 339	96 031
Podatek dochodowy bieżący według krajowej stawki podatku od zysku brutto (19%)	-25 524	-18 246
Wpływ na podatek kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów poniesionych i szacowanych	-38 333	-12 363
Wpływ na podatek przychodów niepodlegających opodatkowaniu	-716	8
Całkowite obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	-64 573	-30 601

*Patrz nota 3

Uzgodnienie podatku odniesionego do rachunku zysków i strat	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Podatek dochodowy bieżący	-28 677	0
Korekty podatku dochodowego bieżącego dotyczące lat ubiegłych	-640	-1 367
Podatek odroczony z tytułu powstania i odwrócenia się różnic	-35 256	-29 233
Całkowite obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	-64 573	-30 601

*Patrz nota 3

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

Obciążenie wyniku podatkiem dochodowym rozpoznawane jest w oparciu o szacunek Zarządu średnio-ważonej rocznej stawki obciążenia wyniku podatkiem dochodowym dla całego roku finansowego przemnożonej przez wynik brutto za dany okres śródroczny.

Znaczny wzrost obciążenia wyniku podatkiem dochodowym za okres 30 czerwca 2016 w stosunku do 30 czerwca 2015 wynika z tytułu faktycznych i planowanych na 2016 rok płatności podatku od niektórych instytucji finansowych. Pierwszy okres miesięczny, za który należny jest ten podatek, to luty 2016 roku. Podatek od niektórych instytucji finansowych nie stanowi kosztu uzyskania przychodów i w związku z tym, negatywnie wpływa na efektywną stopę podatkową.

13. Działalność zaniechana

W dniu 31 marca 2016 Jednostka Dominująca sprzedała akcje Raiffeisen-Leasing Polska S.A. („RLPL”) na rzecz Raiffeisen Bank International AG. Celem transakcji była poprawa wskaźników kapitałowych Grupy zgodnie z rekomendacją KNF. Wskutek tej transakcji Grupa utraciła kontrolę nad spółką RLPL oraz wszystkimi spółkami wchodzącymi w skład Grupy RLPL, czyli spółką Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Services Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Real Estate Sp. z o.o. oraz spółką celową ROOF Poland Leasing 2014 DAC.

Zakres działalności, który został zbyty stanowił odrębną, ważną linię działalności Grupy, dlatego też został zaklasyfikowany do działalności zaniechanej.

W tabeli poniżej zostały wyodrębnione przychody, koszty oraz wynik tej działalności: spółki RLPL oraz spółek wchodzących w skład Grupy RLPL wyłączając transakcje wewnątrz Grupy RLPL, nie zostały wyłączone transakcje zawarte przez spółki Grupy RLPL z Jednostką Dominującą i jej jednostkami zależnymi za okres kończący się odpowiednio 31 marca 2016 r. (tj. do dnia utraty kontroli przez Jednostkę Dominującą na Grupą RLPL) i 30 czerwca 2015 r.

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 31 marca 2016 *	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015
	Działalność zaniechana	
Przychody z tytułu odsetek	77 294	146 516
Koszty z tytułu odsetek	-42 271	-72 090
Wynik z tytułu odsetek	35 023	74 426
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-5 976	-20 328
Przychody z tytułu prowizji i opłat	10 426	20 422
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-49	-160
Wynik z tytułu prowizji i opłat	10 377	20 262
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	-117	-115
Ogólne koszty administracyjne	-31 801	-61 480
Pozostałe przychody operacyjne	15 526	34 493
Pozostałe koszty operacyjne	-1 626	-2 878
Zysk brutto	21 405	44 381
Podatek dochodowy	-4 997	-10 014
Zysk netto	16 408	34 367
Wynik brutto ze sprzedaży działalności zaniechanej	33 751	0
Podatek dochodowy z tytułu wyniku ze sprzedaży działalności zaniechanej	-38 439	0
Zysk netto z działalności zaniechanej	11 720	34 367
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	-119 693	-289 799
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-1 211	-3 873
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-590 940	-293 266

*do dnia utraty kontroli przez Jednostkę Dominującą nad Grupą RLPL

Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat (cd.)

Aktywa i pasywa Grupy RLPL na dzień sprzedaży, tj. 31 marca 2016 i wynik ze sprzedaży są zaprezentowane w tabeli poniżej:

Aktywa	Na dzień 31 marca 2016
Należności od banków	420 429
Pochodne instrumenty finansowe	135
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 582 236
Wartości niematerialne	15 582
Rzeczowe aktywa trwałe	151 873
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	411 873
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	936
Inne aktywa	80 276
Aktywa razem	6 663 340
Zobowiązania	
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	4 639 515
Pochodne instrumenty finansowe	558
Zobowiązania wobec klientów	28 989
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 262 020
Pozostałe zobowiązania	58 770
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 142
Rezerwy	11 097
Zobowiązania razem	6 002 091
Aktywa netto działalności zaniechanej	661 249
Cena sprzedaży	695 000
Wynik brutto ze sprzedaży działalności zaniechanej	33 751
Podatek dochodowy z tytułu wyniku ze sprzedaży działalności zaniechanej	-38 439
Wynik netto ze sprzedaży działalności zaniechanej	-4 688

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

14. Kasa i środki w Banku Centralnym

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Środki pieniężne w kasie	817 624	1 067 024	651 699
Środki w Banku Centralnym	562 140	1 636 486	1 345 735
Razem	1 379 764	2 703 510	1 997 434

15. Należności od banków

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Depozyty zabezpieczające	196 591	1 051 393	1 342 436
Środki na rachunkach bieżących	35 296	169 296	186 714
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	61 737	57 389	260 247
Lokaty w innych bankach	40 000	48 437	77 554
Należności od banków brutto	333 624	1 326 515	1 866 951
Odpisy z tytułu utraty wartości	-89	-165	-485
Należności od banków netto	333 536	1 326 350	1 866 466

16. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje następujące instrumenty pochodne jako zabezpieczenia, jak również na potrzeby niezwiązane z rachunkowością zabezpieczeń:

- walutowe transakcje terminowe,
- opcje walutowe,
- instrumenty stóp procentowych.

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące niezrealizowane transakcje spot.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	30 czerwca 2016			31 grudnia 2015			30 czerwca 2015		
	Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe		Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe		Wartość nominalna instrumentów bazowych	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania		Aktywa	Zobowiązania		Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe w portfelu handlowym									
Walutowe kontrakty (fx swap i fx forward)	39 030 463	401 275	321 446	50 048 441	390 363	390 121	35 403 080	378 793	399 664
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 583 888	22 485	22 776	2 295 927	14 831	14 843	1 113 153	20 256	21 543
Razem walutowe instrumenty pochodne	41 614 350	423 760	344 223	52 344 368	405 194	404 963	36 516 233	399 048	421 207
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	14 204 573	162 160	114 097	12 822 009	145 236	92 798	11 089 140	150 184	115 553
Forward Rate Agreement (FRA)	1 533 130	4 065	1	3 550 000	3 059	6 103	2 550 000	6 866	9 921
Razem instrumenty pochodne dla stóp procentowych	15 737 703	166 225	114 098	16 372 009	148 295	98 901	13 639 140	157 050	125 473
Razem	57 352 053	589 985	458 321	68 716 377	553 489	503 864	50 155 373	556 098	546 680
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne									
Walutowe kontrakty (fx swap)	1 611 583	0	34 180	1 859 368	4 207	43 265	2 601 174	8 349	107 409
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	6 256 328	0	1 057 044	6 983 603	4 350	910 946	6 771 103	0	1 108 646
Razem	7 867 911	0	1 091 225	8 842 970	8 557	954 211	9 372 276	8 349	1 216 055
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą									
Kontrakty swap dla stóp procentowych (IRS)	125 089	0	21 596	123 822	0	20 536	125 189	0	20 555
Razem	125 089	0	21 596	123 822	0	20 536	125 189	0	20 555
Razem pochodne instrumenty finansowe	65 345 053	589 985	1 571 142	77 683 169	562 046	1 478 611	59 652 839	564 447	1 783 290

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

17. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w zakresie zabezpieczenia wartości godziwej udzielonego kredytu o stałej stopie procentowej. Instrumentem zabezpieczającym jest swap na stopę procentową, gdzie Grupa płaci kupon oparty o stałą stopę procentową, a otrzymuje kupon oparty o stopę zmienną.

Pod koniec grudnia 2005 roku Jednostka Dominująca udzieliła na okres 15 lat kredytu o stałej stopie procentowej w wartości nominalnej 45 mln EUR, zabezpieczając go transakcją swap na stopę procentową w wartości nominalnej 44,9 mln EUR. Wartość zmiany wyceny kredytu i transakcji zabezpieczającej za okres kończący się 30 czerwca 2016 roku i 30 czerwca 2015 roku zaprezentowano w poniższych tabelach. Informacje na temat części nieefektywnej zabezpieczenia odniesionej do wyniku zysków i strat prezentuje nota 9.

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	-1 062	4 048
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego	1 646	-3 699
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	584	348
Wynik odsetkowy na instrumencie pochodnym zabezpieczającym	-2 602	-2 416

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	125 089	125 189
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczanego	125 089	125 189

Grupa stosuje także rachunkowość zabezpieczeń w zakresie zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat opartych o zmienną stopę WIBOR, wynikających z ryzyka zmiany stóp procentowych oraz ryzyka kursowego. Instrumentami zabezpieczającymi są walutowy swap na stopę procentową, gdzie Grupa płaci kupon oparty o stopę CHF LIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF i złotych polskich oraz transakcja forward, w której Grupa sprzedaje CHF. Wartości nominalne i godziwe instrumentów pochodnych zabezpieczających zostały zaprezentowane w nocie 16.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Kwoty rozpoznane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat i na kapitale z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) prezentuje poniższe zestawienie.

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie - brutto)	19 536	7 002
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających rozpoznany w rachunku zysków i strat	95 267	99 610
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat	2 012	-3 478

Zmianę stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) prezentuje poniższe zestawienie.

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie) na początek okresu	-46 858	-57 443
Kapitał z aktualizacji wyceny (wycena wraz z odsetkami zrealizowanymi w okresie)	-112 920	-947 565
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-95 267	-99 610
Wynik z tytułu rewaluacji na instrumentach pochodnych zabezpieczających	229 736	1 050 700
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat	-2 012	3 478
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie) na koniec okresu	-27 322	-50 441

18. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Obligacje i bony wyemitowane przez Skarb Państwa	591 119	332 392	496 517
Obligacje zamienne na akcje	0	0	62 791
Bony pieniężne NBP	8 000 000	12 146 112	8 197 316
Obligacje korporacyjne	285 931	74 316	62 928
Listy zastawne	6 512	17 590	26 114
Razem	8 883 562	12 570 410	8 845 666

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

19. Inwestycyjne papiery wartościowe

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności			
Obligacje skarbowe	3 462 591	1 964 957	1 964 983
Razem utrzymywane do terminu zapadalności	3 462 591	1 964 957	1 964 983
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży			
Udziały kapitałowe	58 769	95 495	42 129
Papiery wartościowe zablokowane pod BFG *	229 482	228 816	201 983
Obligacje korporacyjne	348 291	319 970	314 064
Obligacje skarbowe	3 448 758	1 232 417	462 075
Razem dostępne do sprzedaży	4 085 300	1 876 698	1 020 251
Razem	7 547 891	3 841 655	2 985 234

* zawiera obligacje skarbowe (30 czerwca 2016; 31 grudnia 2015) i bony pieniężne NBP (30 czerwca 2015)

W związku z realizacją transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. i związanym z tym zbyciem przez Bank udziałów w Visa Europe na rzecz Visa Inc. Bank otrzymał od Visa Inc. wynagrodzenie za odsprzedane udziały w wysokości 13,44 mln euro. Środki wpłynęły na konto Banku 21 czerwca 2016 roku.

W ramach transakcji Bank otrzyma też uprzywilejowane akcje Visa Inc. Serii C w liczbie 4 878. Uprzywilejowane akcje Visa Inc. Serii C będą konwertowane na akcje zwykłe Visa Inc. Serii A. Warunki transakcji przewidują stopniowe konwertowanie akcji uprzywilejowanych. Konwersja wszystkich akcji uprzywilejowanych nastąpi najpóźniej w 2028 r. Obecny współczynnik konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe wynosi 13,952. Zgodnie z warunkami Transakcji może on ulegać zmniejszeniu w okresie do 2028 r.

Transakcja przewiduje również wypłatę na rzecz Banku dodatkowego wynagrodzenia w gotówce w ramach "odroczonej płatności", która zostanie dokonana po trzech latach od sfinalizowania transakcji tj. w II kwartale 2019 r. Łączna wysokość "odroczonej płatności" przypadającej na wszystkie banki odsprzedające Visa Inc. udziały w Visa Europe Limited wynosi 1,12 mld euro. Udział Banku w tej kwocie wynosi 0,1035487037%.

Łączny wynik z tytułu powyższych trzech tytułów ujęty został w pozycji Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany i wynosił 80 595 tys. złotych i dotyczył odpowiednio:

- wynagrodzenia za sprzedane udziały otrzymane w gotówce w wysokości 59 039 tys. złotych,
- otrzymanych akcji uprzywilejowanych w wysokości 16 523 tys. złotych,
- dodatkowego wynagrodzenia w gotówce w ramach „odroczonej płatności” w wysokości 5 033 tys. złotych.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

20. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Segmentacja klientów zastosowana w poniższych notach opiera się na klasach ryzyka przypisanych do poszczególnych klientów zgodnie z wewnętrznymi zasadami Grupy i jest odmienna w stosunku do klasyfikacji klientów zaprezentowanej w nocie 5 „Informacje dotyczące segmentów działalności”, opierającej się na modelu biznesowym Grupy.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej	30 czerwca 2016			31 grudnia 2015			30 czerwca 2015		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Klienci indywidualni	20 333 736	650 611	19 683 125	19 923 568	619 266	19 304 302	20 149 954	689 279	19 460 675
Klienci mikro	2 821 578	353 548	2 468 030	5 871 098	464 692	5 406 406	5 753 537	482 932	5 270 605
Duże przedsiębiorstwa	11 619 977	808 845	10 811 132	13 322 786	874 370	12 448 416	15 052 335	953 153	14 099 182
w tym transakcje buy-sell-back	0	0	0	40 429	0	40 429	547 717	0	547 717
Małe i średnie przedsiębiorstwa	1 378 584	49 900	1 328 684	2 110 144	84 726	2 025 418	2 072 579	100 652	1 971 927
Sektor publiczny	17 573	82	17 491	21 679	96	21 583	23 627	134	23 493
Razem	36 171 448	1 862 986	34 308 462	41 249 275	2 043 150	39 206 125	43 052 032	2 226 150	40 825 882

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

30 czerwca 2016

	Kredyty i pożyczki udzielone klientom bez przesłanki utraty wartości i bez rozpoznanej utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki udzielone klientom z przesłanką utraty wartości i bez rozpoznanej utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane indywidualnie	Odpis tworzony indywidualnie	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane grupowo	Odpis tworzony grupowo	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	19 340 973	50 806	10 407	0	41 479	20 835	940 877	578 970	19 683 125
Należności od klientów mikro	2 097 167	12 894	3 797	0	46 808	23 623	673 806	317 031	2 468 030
Należności od dużych przedsiębiorstw	10 097 201	50 382	475 776	15 431	1 047 000	743 032	0	0	10 811 132
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	1 306 864	2 771	17 909	1 229	53 811	45 900	0	0	1 328 684
Należności od sektora publicznego	17 573	82	0	0	0	0	0	0	17 491
Razem	32 859 778	116 935	507 889	16 660	1 189 098	833 390	1 614 683	896 001	34 308 462

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej									
31 grudnia 2015									
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom bez przesłanki utraty wartości i bez rozpoznanej utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki udzielone klientom z przesłanką utraty wartości i bez rozpoznanej utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane indywidualnie	Odpis tworzony indywidualnie	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane grupowo	Odpis tworzony grupowo	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	18 983 226	64 273	2 122	0	45 534	21 468	892 686	533 525	19 304 302
Należności od klientów mikro	5 021 442	32 625	4 397	0	162 636	123 033	682 623	309 034	5 406 406
Należności od dużych przedsiębiorstw	11 379 179	56 777	560 895	23 698	1 234 867	771 561	147 845	22 334	12 448 416
w tym transakcje buy-sell-back	40 429	0	0	0	0	0	0	0	40 429
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	1 990 194	8 924	25 430	1 744	94 520	74 058	0	0	2 025 418
Należności od sektora publicznego	21 679	96	0	0	0	0	0	0	21 583
Razem	37 395 720	162 695	592 844	25 442	1 537 557	990 120	1 723 154	864 893	39 206 125

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej									
30 czerwca 2015									
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom bez przesłanki utraty wartości i bez rozpoznanej utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki udzielone klientom z przesłanką utraty wartości i bez rozpoznanej utraty wartości	Odpis tworzony grupowo IBNR	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane indywidualnie	Odpis tworzony indywidualnie	Kredyty i pożyczki z utratą wartości analizowane grupowo	Odpis tworzony grupowo	Wartość netto
Należności od klientów indywidualnych	19 131 020	65 947	0	0	62 186	34 529	956 748	588 803	19 460 675
Należności od klientów mikro	4 883 669	41 892	0	0	172 261	122 180	697 607	318 860	5 270 605
Należności od dużych przedsiębiorstw	12 555 365	61 988	786 329	18 733	1 592 681	853 124	117 960	19 308	14 099 182
w tym transakcje buy-sell-back	547 717	0	0	0	0	0	0	0	547 717
Należności od małych i średnich	1 933 136	10 011	26 089	1 701	113 354	88 940	0	0	1 971 927
Należności od sektora publicznego	23 627	134	0	0	0	0	0	0	23 493
Razem	38 526 817	179 972	812 418	20 434	1 940 482	1 098 773	1 772 315	926 971	40 825 882

W saldzie „Kredytów i pożyczek udzielonych klientom” na 31 grudnia 2015 r. i 30 czerwca 2015 r. uwzględnione zostały należności z tytułu leasingu finansowego.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

21. Wartości niematerialne

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Wartości niematerialne, w tym:			
Wartość firmy	32 966	32 966	32 966
Marka „Polbank”	200 000	200 000	200 000
Relacje z klientami	21 686	26 565	33 541
Oprogramowanie komputerowe	207 206	249 560	266 621
Oprogramowanie komputerowe w budowie	38 682	33 740	32 444
Zaliczki na wartości niematerialne	5 873	8 828	656
Razem	506 414	551 659	566 228

22. Rzeczowe aktywa trwałe

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Środki trwałe, w tym:			
Budynki, lokale i ulepszenia w obcych obiektach	35 560	50 299	58 348
Urządzenia techniczne i maszyny	54 576	71 269	76 413
Środki transportu	14	136 863	133 612
Inne środki trwałe	6 115	7 769	11 776
Środki trwałe w budowie	32 004	7 143	2 491
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	3 128	2 884	168
Razem	131 396	276 229	282 808

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

23. Inne aktywa

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Aktywa finansowe brutto, w tym:			
Inkaso weksli i czeków	183	368	137
Dłużnicy różni	99 383	100 717	138 933
Rozrachunki z biurami maklerskimi – należności	5 025	5 225	5 173
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych – należności	64 799	76 052	84 383
Aktywa finansowe brutto razem	169 390	182 362	228 626
Odpisy aktualizujące	-10 261	-4 925	-4 209
Aktywa finansowe netto razem	159 128	177 438	224 417
Aktywa niefinansowe brutto, w tym:			
Koszty zapłacone z góry	40 863	50 249	110 883
Przychody do otrzymania	2 708	3 787	1 182
Aktywa przejęte za długi	2 580	9 125	9 433
Inne	180	10 432	16 892
Rozrachunki publiczno - prawne	42 028	57 680	103 045
Aktywa niefinansowe brutto razem	88 359	131 273	241 435
Odpisy aktualizujące	-2	-3 209	-3 175
Aktywa niefinansowe netto razem	88 357	128 063	238 260
Razem	247 485	305 501	462 676

Sprawa sporna w zakresie zobowiązań Raiffeisen Bank Polska S.A. z tytułu podatku dochodowego

Rozrachunki publiczno-prawne w pozycji Inne aktywa zawierają przede wszystkim kwotę należności spornych z tytułu nadpłaconego podatku dochodowego. W 2009 roku miały miejsce w Banku dwie kontrole podatkowe dotyczące prawidłowości rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych w latach 2004 i 2007. W 2012 roku odbyła się kolejna kontrola dotycząca prawidłowości rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych za rok 2006. W wyniku tych kontroli organy podatkowe wyraziły odmienną od Zarządu Banku opinię co do podatkowego ujęcia wyniku na inwestycjach dokonywanych w latach 2004, 2006 i 2007. Bank stojąc na stanowisku uznającym prawidłowość dokonanych przez siebie rozliczeń podatku, dokonał uiszczenia zobowiązania podatkowego wskazanego przez organy podatkowe wraz z odsetkami i rozpoznał należność od Urzędu Skarbowego. Postępowania podatkowe dotyczące rozliczeń podatku dochodowego zostały zakończone decyzjami Dyrektora Izby Skarbowej. Bank wniósł skargi na w/w decyzje do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił wydane decyzje dla lat 2004, 2006 i 2007. Organ podatkowy wniósł skargi kasacyjne dla lat 2004, 2006 i 2007. W dniu 24 listopada 2015 Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone wyroki i przekazał sprawy do ponownego rozpoznania przed WSA. W

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

dniach 28 i 29 kwietnia 2016 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie odrzucił skargi Banku i utrzymał w mocy decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie. Do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie nie uprawomocniły się. Bank wniósł skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie odpowiednio : 23 czerwca 2016 - rok 2007, 29 czerwca 2016 - rok 2004, 12 lipca 2016- rok 2006. Kwota należności spornych z tego tytułu na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosi 75 868 tys. zł, w tym należność główna 57 188 tys. zł., oraz zapłacone odsetki za zwłokę 18 680 tys.zł.

Ocena ryzyka powyższej sprawy przez Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A.

Polskie przepisy podatkowe podlegają interpretacjom oraz zmianom, stąd jak zaprezentowano powyżej, istnieje teoretyczna możliwość, iż interpretacja tych przepisów przez władze skarbowe może być inna niż zastosowana przez Raiffeisen Bank Polska S.A., co może skutkować dążeniem organów podatkowych do ustalenia innego wymiaru podatku od tego, który został zapłacony przez Bank.

Tym niemniej, na dzień zatwierdzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. podtrzymuje prawidłowość rozliczeń podatkowych dokonanych przez Raiffeisen Bank Polska S.A. W ocenie Zarządu ustalenia postępowania kontrolnego organów skarbowych są bezzasadne i należy spodziewać się pozytywnego dla Banku rozstrzygnięcia opisanej kwestii, co w konsekwencji będzie skutkowało zwrotem przez Urząd Skarbowy zapłaconych dotychczas należności wraz z odsetkami.

Sprawa sporna w zakresie zobowiązań Raiffeisen-Leasing Polska S.A. z tytułu podatku dochodowego została przedstawiona w nocie 30.

24. Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Rachunki bieżące	411 197	251 817	375 527
Depozyty terminowe	205 387	226 973	1 023 657
Kredyty otrzymane	7 346 587	12 610 007	11 295 865
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	801 854
Razem	7 963 171	13 088 797	13 496 903

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

25. Zobowiązania wobec klientów

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	17 363 621	17 512 927	16 622 921
Zobowiązania wobec klientów mikro	2 137 738	1 978 426	1 609 591
Zobowiązania wobec dużych przedsiębiorstw	13 401 808	14 608 143	14 084 691
Zobowiązania wobec małych i średnich przedsiębiorstw	3 618 860	3 662 650	2 838 208
Razem	36 522 027	37 762 146	35 155 411

26. Zobowiązania podporządkowane

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Pożyczka o wartości 25 milionów EUR z terminem zapadalności w 2017 roku	110 900	106 812	105 129
Pożyczka o wartości 50 milionów EUR z terminem zapadalności w 2024 roku	221 287	213 095	209 733
Pożyczka o wartości 95 milionów EUR z terminem zapadalności w 2022 roku	0	404 882	0
Razem	332 187	724 789	314 862

W kwietniu 2016 roku Bank złożył wniosek o wstrzymanie procedury akceptacyjnej na zaliczenie pożyczki o wartości 95 milionów EUR z terminem zapadalności w 2022 roku, do funduszy własnych Banku, Komisja Nadzoru Finansowego na wniosek Banku zawiesiła to postępowanie.

27. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Stan na początek okresu	Zmniejszenia wynikające ze zmian w strukturze Grupy	Zmiana naliczonych odsetek i pozostałe	Stan na koniec okresu
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych Jednostki Dominującej	501 825	0	-35	501 790
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych spółki sekuryzacyjnej	1 256 852	-1 259 674	2 822	0
Razem	1 758 677	-1 259 674	2 787	501 790

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015	Stan na początek okresu	Zmiana naliczonych odsetek	Zmniejszenia z tytułu spłaty odsetek	Stan na koniec okresu
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych Jednostki Dominującej	501 960	8 080	-8 255	501 785
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych spółki sekurytyzacyjnej	634 434	8 786	-5 380	637 840
Razem	1 136 394	16 866	-13 635	1 139 625

28. Rezerwy

Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Stan na początek okresu	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrocenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Różnice kursowe	Zmiany w związku ze zmianami w strukturze Grupy	Stan na koniec okresu
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe oceniane indywidualnie	41 228	22 255	-40 910	0	536	0	23 109
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe oceniane grupowo (IBNR)	9 046	1 619	-6 071	0	61	0	4 655
Razem rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	50 274	23 874	-46 981	0	597	0	27 764
Rezerwy na sprawy sporne	17 902	2 068	-1 985	-1 400	0	-288	16 297
Rezerwa na bonusy	56 861	47 602	-16 596	-25 479	0	-6 894	55 494
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	23 884	24 816	0	-1 314	0	-3 731	43 654
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i pośmiertne	3 543	0	0	0	0	-184	3 359
Rezerwa restrukturyzacyjna	9 748	19 216	-885	-12 560	0	0	15 519
Inne rezerwy	110	0	0	-110	0	0	0
Razem rezerwy	112 048	93 702	-19 465	-40 864	0	-11 097	134 325
Razem	162 323	117 576	-66 446	-40 864	597	-11 097	162 089

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015	Stan na początek okresu	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Wykorzystanie rezerwy lub odpisu	Różnice kursowe	Stan na koniec okresu
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe oceniane indywidualnie	26 630	22 038	-15 348	0	-8	33 312
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe oceniane grupowo (IBNR)	8 320	3 348	-3 893	0	-11	7 764
Razem rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	34 951	25 386	-19 241	0	-19	41 077
Rezerwy na sprawy sporne	21 514	14	-1 860	2	0	19 671
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	38 742	7	0	-16	0	38 733
Rezerwa na bonusy	56 851	47 844	-26 954	-25 214	-46	52 481
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	26 613	2 952	-2 222	-2 092	0	25 251
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i pośmiertne	3 565	0	0	-3	0	3 562
Rezerwa restrukturyzacyjna	37 822	0	-45	-17 795	0	19 982
Inne rezerwy	39	0	0	-39	0	0
Razem rezerwy	185 147	50 817	-31 080	-45 157	-46	159 680
Razem	220 097	76 203	-50 321	-45 157	-65	200 757

Rezerwy na sprawy sporne składały się głównie z:

- rezerwy utworzonej w związku z karą nałożoną na Bank przez UOKiK w październiku 2014 roku dotyczącą praktyk w zakresie zawierania z konsumentami umów dotyczących przystąpienia do umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie o nazwie „Program Pomnażania Oszczędności Kumulatus”. Kara nałożona przez UOKiK wynosiła 21 122 tys. zł. Decyzja jest nieprawomocna. Bank złożył odwołanie do tej decyzji. Bank utworzył rezerwę z tego tytułu w wysokości 10 561 tys. zł, ponieważ w ocenie Grupy prawdopodobny wpływ środków z tego tytułu nie przekroczy tej kwoty,
- rezerwy w kwocie 3 601 tys. zł dotyczącej spraw spornych z byłymi partnerami franczyzowymi Polbanku,
- rezerwy w kwocie 1 950 tys. złotych dotyczącej spraw spornych z tytułu rozliczenia transakcji opcyjnych.

Rezerwa restrukturyzacyjna według stanu na 30 czerwca 2016 roku w kwocie 15 519 tys. zł (na 31 grudnia 2015 roku 9 748 tys. zł) dotyczy przede wszystkim odpraw wynikających z obowiązujących programów restrukturyzacyjnych, a także kosztów związanych z likwidacją placówek Jednostki Dominującej. Zmiana rezerwy w stosunku do poprzedniego okresu raportowego wynikała przede wszystkim z utworzenia rezerw na program optymalizacji zatrudnienia i sieci sprzedaży.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (cd.)

29. Kapitały

Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone. Wszystkie akcje mają takie same prawa głosu i prawo do dywidendy. Udziałowcem, który posiada 100% kapitału zakładowego Jednostki Dominującej jest Raiffeisen Bank International AG.

Zarejestrowany kapitał akcyjny	Wartość nominalna akcji		Liczba akcji (w szt.)	
	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015
Stan na początek okresu	2 256 683	2 256 683	248 260	248 260
Emisja akcji	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	2 256 683	2 256 683	248 260	248 260

Pozostałe kapitały	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	995 019	970 019
Rozliczenie zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-3 883	-3 883
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży netto	1 005	43 175
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne netto	-22 131	-37 955
Fundusz na działalność maklerską	1 000	1 000
Pozostałe kapitały rezerwowe	46 522	46 522
Transakcje z udziałami niekontrolującymi	0	50
Stan na koniec okresu	1 017 531	1 018 927

Pozostałe noty objaśniające

30. Zobowiązania warunkowe

Poniższa tabela przedstawia pozycje pozabilansowe udzielone i otrzymane:

	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Udzielone zobowiązania gwarancyjne			
Gwarancje bankowe	2 025 681	1 667 352	1 659 236
Akredytywy i akcepty bankowe	206 969	215 575	225 595
Razem udzielone zobowiązania gwarancyjne	2 232 651	1 882 927	1 884 830
Udzielone zobowiązania finansowe			
Zobowiązania do udzielenia kredytu:	7 778 774	8 123 826	7 717 202
Z pierwotnym terminem zapadalności do 1 roku	3 386 860	3 720 595	3 768 855
Z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku	4 391 914	4 403 231	3 948 347
Razem udzielone zobowiązania finansowe	7 778 774	8 123 826	7 717 202
Razem	10 011 425	10 006 753	9 602 032
Gwarancje otrzymane			
	5 676 344	6 724 186	6 688 064
Razem	5 676 344	6 724 186	6 688 064

Sprawa sporna w zakresie zobowiązań Raiffeisen-Leasing Polska S.A. z tytułu podatku dochodowego

W 2008 roku miała miejsce w Raiffeisen-Leasing Polska S.A. kontrola podatkowa dotycząca prawidłowości rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych w 2006 roku. W wyniku tej kontroli organy podatkowe wyraziły odmienną od Zarządu Spółki opinię, co do podatkowego ujęcia wyniku na inwestycjach dokonywanych w 2006 roku. Spółka stojąc na stanowisku uznającym prawidłowości dokonanych przez siebie rozliczeń podatku, dokonała uiszczenia zobowiązania podatkowego wskazanego przez organy podatkowe oraz rozpoznała należność od Urzędu Skarbowego. Na dzień 30 czerwca 2016 roku saldo należności z tego tytułu wyniosło 12 900 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 14 176 tys. zł).

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w dniu 17 listopada 2015 roku w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniesioną przez Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie uchylił wyrok sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie. W dniu 12 lutego 2016 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie odrzucił skargę Spółki i utrzymał w mocy decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie. Do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie nie uprawomocnił się. Spółka złożyła w dniu 3 czerwca 2016 roku skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Zgodnie z umową sprzedaży przez Bank posiadanych udziałów w Raiffeisen-Leasing Polska S.A. do RBI Bank zobowiązany jest do pokrycia na rzecz RBI ewentualnych strat związanych z toczącymi się postępowaniami podatkowymi przeciwko Raiffeisen-Leasing Polska S.A., jeżeli takie wystąpią, w tym z tytułu wyżej opisanej sprawy spornej.

Ocena ryzyka powyższej sprawy przez Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A.

Polskie przepisy podatkowe podlegają interpretacjom oraz zmianom, stąd jak zaprezentowano powyżej, istnieje teoretyczna możliwość, iż interpretacja tych przepisów przez władze skarbowe może być inna niż zastosowana przez Raiffeisen - Leasing Polska S.A, co może skutkować dążeniem organów podatkowych do ustalenia innego wymiaru podatku od tego, który został zapłacony przez w/w spółkę.

Tym niemniej, na dzień zatwierdzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. podtrzymuje prawidłowość rozliczeń podatkowych dokonanych przez Raiffeisen-Leasing Polska S.A.. W ocenie Zarządu Bank ustalenia postępowania kontrolnego organów skarbowych są bezzasadne i należy spodziewać się pozytywnego dla Banku i Spółki rozstrzygnięcia opisanej kwestii, co w konsekwencji będzie skutkowało zwrotem przez Urząd Skarbowy zapłaconych dotychczas należności wraz z odsetkami.

31. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Środki w kasach Banku	817 624	1 067 024	651 699
Środki na rachunku bieżącym w Banku Centralnym	562 140	1 636 486	1 345 735
Środki na rachunkach Nostro w innych bankach	37 250	171 296	186 714
Lokaty w innych bankach (z terminem wymagalności do 3 miesięcy)	40 000	38 400	47 576
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 457 014	2 913 206	2 231 724

	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015 przekształcone *
Zysk brutto		
Zysk brutto z działalności kontynuowanej	134 339	96 031
Zysk brutto z działalności zaniechanej	21 405	44 381
Wynik ze sprzedaży działalności zaniechanej	33 751	0
Zysk brutto prezentowany w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	189 495	140 412

*Patrz nota 3

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

32. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas określania wartości godziwej instrumentów finansowych były zgodne z zasadami, które zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych, klasyfikowanych przez Bank do Kategorii III, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyceniane są do wartości godziwej na dzień 30 czerwca 2016 roku, jest nieznaczący i nie różni się istotnie w stosunku do wartości ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Poniżej przedstawiono wartość księgową i godziwą aktywów i zobowiązań finansowych w podziale na trzy kategorie wyceny do wartości godziwej:

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Wyszczególnienie pozycji	30 czerwca 2016					31 grudnia 2015				
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Aktywa finansowe										
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 379 764	1 379 764	0	0	1 379 764	2 703 510	2 703 510	0	0	2 703 510
Należności od banków	333 536	333 375	0	0	333 375	1 326 350	1 326 438	0	0	1 326 438
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8 883 562	8 883 562	591 119	8 000 000	292 443	12 570 410	12 570 410	332 391	12 146 112	91 907
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	589 985	589 985	0	573 520	16 465	562 046	562 047	0	552 188	9 859
Pochodne instrumenty finansowe w portfelu handlowym	589 985	589 985	0	573 520	16 465	553 489	553 489	0	543 631	9 859
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	0	0	0	0	0	8 557	8 557	0	8 557	0
Inwestycyjne papiery wartościowe, w tym:	7 547 891	7 516 665	7 109 605	0	407 060	3 841 655	3 810 756	3 395 291	0	415 465
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	3 462 591	3 431 366	3 431 366	0	0	1 964 957	1 934 056	1 934 056	0	0
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, w tym:	4 085 299	4 085 299	3 678 239	0	407 060	1 876 698	1 876 698	1 461 233	0	415 465
Udziały kapitałowe	58 768	58 768	0	0	58 768	95 495	95 495	0	0	95 495
Papiery dłużne	4 026 531	4 026 531	3 678 239	0	348 292	1 781 203	1 781 203	1 461 233	0	319 970
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	34 308 462	32 218 963	0	0	32 218 963	39 206 125	36 894 102	0	0	36 894 102
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	19 683 125	17 525 846	0	0	17 525 846	19 304 302	16 981 941	0	0	16 981 941
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro	2 468 030	2 331 894	0	0	2 331 894	5 406 406	5 283 754	0	0	5 283 754
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom	10 811 132	11 010 758	0	0	11 010 758	12 448 416	12 570 192	0	0	12 570 192
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom	1 328 684	1 332 916	0	0	1 332 916	2 025 418	2 036 527	0	0	2 036 527
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	17 491	17 550	0	0	17 550	21 583	21 689	0	0	21 689
Inne aktywa finansowe	159 128	159 128	0	0	159 128	177 438	177 438	0	0	177 438
Aktywa finansowe razem	53 202 328	51 081 443	7 700 724	8 573 520	34 807 198	60 387 533	58 044 700	3 727 682	12 698 300	41 618 718

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Wyszczególnienie pozycji	30 czerwca 2016					31 grudnia 2015				
	Wartość księgową	Wartość godziwą	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Wartość księgową	Wartość godziwą	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Zobowiązania finansowe										
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	7 963 171	7 853 323	0	0	7 853 323	13 088 797	13 033 377	0	0	13 033 377
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 571 142	1 571 142	0	1 571 040	102	1 478 611	1 478 611	0	1 478 604	7
Pochodne instrumenty finansowe w portfelu handlowym	458 321	458 321	0	458 219	102	503 864	503 864	0	503 857	7
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	1 091 225	1 091 225	0	1 091 225	0	954 211	954 211	0	954 211	0
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	21 596	21 596	0	21 596	0	20 536	20 536	0	20 536	0
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	36 522 027	36 759 143	0	0	36 759 143	37 762 146	38 188 259	0	0	38 188 259
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	17 363 621	17 481 993	0	0	17 481 993	17 512 927	17 657 546	0	0	17 657 546
Zobowiązania wobec klientów mikro	2 137 738	2 142 389	0	0	2 142 389	1 978 426	1 982 993	0	0	1 982 993
Zobowiązania wobec dużych przedsiębiorstw	13 401 808	13 497 955	0	0	13 497 955	14 608 143	14 866 621	0	0	14 866 621
Zobowiązania wobec małych i średnich przedsiębiorstw	3 618 860	3 636 807	0	0	3 636 807	3 662 650	3 681 099	0	0	3 681 099
Zobowiązania podporządkowane	332 187	248 160	0	0	248 160	724 789	519 133	0	0	519 133
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	501 790	503 250	0	0	503 250	1 758 677	1 758 744	0	0	1 758 744
Pozostałe zobowiązania finansowe	385 768	385 768	0	0	385 768	312 728	312 728	0	0	312 728
Zobowiązania finansowe razem	47 276 085	47 320 786	0	1 571 040	45 749 747	55 125 748	55 290 851	0	1 478 604	53 812 247

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Wyszczególnienie pozycji		30 czerwca 2015			
Aktywa	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 997 434	1 997 434	0	0	1 997 434
Należności od banków	1 866 466	1 854 370	0	0	1 854 370
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8 845 666	8 845 666	496 605	8 197 279	151 783
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	564 447	564 447	0	547 080	17 367
Pochodne instrumenty finansowe w portfelu handlowym	556 098	556 098	0	538 731	17 367
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	8 349	8 349	0	8 349	0
Inwestycyjne papiery wartościowe, w tym:	2 985 234	2 976 581	2 416 810	201 982	357 790
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 964 983	1 956 330	1 956 330	0	0
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, w tym:	1 020 251	1 020 251	460 479	201 982	357 790
Udziały kapitałowe	42 129	42 129	0	0	42 129
Papiery dłużne	978 122	978 122	460 479	201 982	315 661
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	40 825 882	38 605 980	0	0	38 605 980
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	19 460 675	17 102 496	0	0	17 102 496
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro	5 270 605	5 148 305	0	0	5 148 305
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom	14 099 182	14 350 034	0	0	14 350 034
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom	1 971 927	1 981 427	0	0	1 981 427
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	23 493	23 719	0	0	23 719
Inne aktywa finansowe	224 417	224 417	0	0	224 417
Aktywa finansowe razem	57 309 546	55 068 895	2 913 414	8 946 341	43 209 141

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Wyszczególnienie pozycji		30 czerwca 2015			
Zobowiązania	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	13 496 903	13 353 045	0	0	13 353 045
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	1 783 290	1 783 290	0	1 783 043	248
Pochodne instrumenty finansowe w portfelu handlowym	546 680	546 680	0	546 433	248
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	1 216 055	1 216 055	0	1 216 055	0
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	20 555	20 555	0	20 555	0
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	35 155 411	35 452 862	0	0	35 452 862
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	16 622 921	16 759 674	0	0	16 759 674
Zobowiązania wobec klientów mikro	1 609 591	1 613 186	0	0	1 613 186
Zobowiązania wobec dużych przedsiębiorstw	14 084 691	14 226 626	0	0	14 226 626
Zobowiązania wobec małych i średnich przedsiębiorstw	2 838 208	2 853 376	0	0	2 853 376
Zobowiązania podporządkowane	314 862	305 019	0	0	305 019
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 139 625	1 139 625	0	0	1 139 625
Pozostałe zobowiązania finansowe	386 685	386 685	0	0	386 685
Zobowiązania finansowe razem	52 276 775	52 420 526	0	1 783 043	50 637 484

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

W tabeli poniżej zaprezentowano zmiany stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej według kategorii III, które w bilansie wyceniane są do wartości godziwej.

Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - papiery dłużne	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania
Stan na początek okresu	91 907	9 859	319 970	7
Zwiększenia, w tym:	273 097	7 065	59 222	97
Zakup	272 077	0	32 870	0
Transakcje pochodne zawarte w okresie	0	641	0	93
Przychód z instrumentów finansowych, ujęty w pozycji:	1 020	2 122	26 352	-1
Wynik z tytułu odsetek	0	0	44	-1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	1 020	2 122	0	0
Kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	26 307	0
Reklasyfikacja	0	4 303	0	4
Zmniejszenia, w tym:	-72 560	-459	-30 900	-1
Rozliczenie/wykup	0	-312	0	-7
Sprzedaż	-56 073	0	-21 007	0
Strata z instrumentów finansowych, ujęta w pozycji:	-16 487	-116	-9 893	5
Wynik z tytułu odsetek	-203	0	-112	0
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	-16 284	-116	0	5
Kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	-9 781	0
Zmiana z tytułu zmian w strukturze Grupy	0	-31	0	0
Stan na koniec okresu	292 443	16 465	348 292	102
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-14 462	6 637	19 215	96
Wynik z tytułu odsetek	803	0	2 689	0
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	-15 264	6 637	0	96
Kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	16 526	0

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - papiery dłużne	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania
Stan na początek okresu	165 257	814	351 436	113
Zwiększenia, w tym:	77 913	17 190	68 220	150
Zakup	77 655	0	43 092	0
Transakcje pochodne zawarte w okresie	0	7 878	0	151
Przychód z instrumentów finansowych, ujęty w pozycji:	257	4	25 128	0
Wynik z tytułu odsetek	0	0	362	0
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	257	4	0	0
Kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	24 766	0
Reklasyfikacja	0	9 308	0	0
Zmniejszenia, w tym:	-91 386	-637	-103 995	-15
Rozliczenie/wykup	0	-4	0	-79
Sprzedaż	-73 628	0	-47 434	0
Strata z instrumentów finansowych, ujęta w pozycji:	-17 758	-31	-56 561	2
Wynik z tytułu odsetek	-80	0	-606	0
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	-17 678	-30	0	2
Kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	-55 955	0
Reklasyfikacja	0	-602	0	61
Stan na koniec okresu	151 783	17 367	315 661	248
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, ujęty w pozycji:	-16 893	17 155	-28 553	74
Wynik z tytułu odsetek	528	0	2 637	0
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	-17 421	17 155	0	74
Kapitał z aktualizacji wyceny	0	0	-31 189	0

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Podmioty powiązane z Bankiem jako Jednostką Dominującą to:

- Jednostki dominujące:
 - jednostka dominująca najwyższego szczebla – Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB).
 - jednostka dominująca wobec Banku – Raiffeisen Bank International AG (RBI).
- Jednostki zależne wobec Jednostki Dominującej objęte konsolidacją:
 - Raiffeisen-Leasing Polska S.A., Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Service Sp. z o.o., Raiffeisen-Leasing Real Estate Sp z o.o – do 31 marca 2016 roku

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

- Raiffeisen Financial Services Polska Sp. z o.o., Raiffeisen Solutions Sp z o.o. , Raiffeisen Investment Polska Sp. z o.o., Raiffeisen Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
- Jednostka zależna wobec Jednostki Dominującej nieobjęta konsolidacją - Leasing Poland Sp. z o.o.
- Członkowie kluczowego personelu Jednostki Dominującej oraz kluczowego personelu jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej,
- Pozostałe jednostki – pozostałe jednostki powiązane – podmioty kontrolowane przez jednostki dominujące i jednostki zależne, oraz podmioty wywierające znaczący wpływ na Raiffeisen Zentralbank Österreich AG,
- Spółki celowe Compass Variety Funding LTD (do 2 kwietnia 2015 roku) oraz ROOF Poland Leasing 2014 DAC (do 31 marca 2016 roku).

W ramach zwykłej działalności operacyjnej przeprowadzono pewną liczbę transakcji z członkami kluczowego personelu Jednostki Dominującej. Do członków kluczowego personelu Jednostki Dominującej zalicza się członków Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, których listę zaprezentowano w nocie 1 śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Transakcje z członkami kluczowego personelu Grupy mogą obejmować przede wszystkim kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Transakcje z jednostką dominującą wobec Banku obejmowały transakcje mające na celu zapewnienie finansowania działalności Grupy (głównie depozyty międzybankowe, kredyty otrzymane oraz pożyczki podporządkowane) oraz domknięcie otwartych pozycji na operacjach instrumentami pochodnymi. W skonsolidowanym rachunku zysków i strat skutkowało to powstaniem kosztów odsetkowych, wyniku na instrumentach finansowych oraz ogólnych kosztów administracyjnych.

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Pozycje ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Jednostki dominujące		Członkowie kluczowego personelu Grupy oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015
Należności od banków	192 464	1 032 207	0	0	13 485	9 398
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	250 288	0
Pochodne instrumenty finansowe – aktywa	326 586	370 841	0	0	9 860	401
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	2 304	2 300	122 354	0
Inne aktywa	38	97	0	0	10 222	522
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych	5 515 034	8 134 370	0	0	1 787 959	1 962 116
Pochodne instrumenty finansowe – pasywa	1 529 316	1 400 241	0	0	300	99
Zobowiązania wobec klientów	0	0	4 590	4 574	209 671	15 482
Zobowiązania podporządkowane	332 187	724 789	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	10 928	1 804	0	0	768	326
Rezerwy na zobowiązania	2 043	2 433	4 209	4 000	0	0

Pozycje ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	Jednostki dominujące		Członkowie kluczowego personelu Grupy oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015	Za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016	Za okres od 1 stycznia 2015 do 30 czerwca 2015
Przychody z tytułu odsetek	82 400	96 363	21	26	2 592	549
Koszty z tytułu odsetek	-60 486	-77 082	-25	-56	-13 850	-8 397
Przychody z tytułu prowizji i opłat	500	796	4	1	1 610	1 305
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-422	-703	-5	0	-76	-511
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej i z pozycji wymiany	-230 636	-19 370	2	2	0	-452
Wynik na sprzedaży działalności zaniechanej	33 751	0	0	0	0	0
Ogólne koszty administracyjne	-5 576	-7 754	-9 942	-7 303	-2 693	-3 983
Pozostałe przychody operacyjne	53	116	27	0	4 137	-90
Pozostałe koszty operacyjne	0	-105	0	0	-56	0

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

Zobowiązania warunkowe	Jednostki dominujące		Członkowie kluczowego personelu Grupy oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015
Gwarancje i akredytywy	111 980	154 779	0	0	565 332	22 172
Udzielone zobowiązania finansowe	0	0	0	0	84 464	0
Otrzymane gwarancje	88 708	1 286 821	0	0	13 895	73 086

Pozycje ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Jednostki dominujące		Członkowie kluczowego personelu Grupy oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015
Należności od banków				1 306 828	0	11 326
Pochodne instrumenty finansowe – aktywa				284 541	0	404
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				0	2 353	0
Inne aktywa				0	0	251
Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych				7 973 073	0	772 696
Pochodne instrumenty finansowe – pasywa				1 623 629	0	137
Zobowiązania wobec klientów				0	6 358	417
Zobowiązania podporządkowane				314 862	0	0
Pozostałe zobowiązania				7 378	0	414
Rezerwy na zobowiązania				2 827	2 000	0

Zobowiązania warunkowe	Jednostki dominujące		Członkowie kluczowego personelu Grupy oraz jednostek dominujących		Pozostałe jednostki	
	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015	30 czerwca 2015
Gwarancje i akredytywy				165 000	0	13 132
Udzielone zobowiązania finansowe				0	0	22 378
Otrzymane gwarancje				174 696	0	67 537

Pozostałe noty objaśniające (cd.)

34. Sezonowość i cykliczność działań

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

35. Inne istotne wydarzenia wpływające na działalność Grupy

Zgodnie z komunikatem Komisji Nadzoru Finansowego z posiedzenia nr 308 z dnia 24 maja 2016 r. proces wprowadzenia akcji Raiffeisen Bank Polska S.A. do obrotu regulowanego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, który miał nastąpić do dnia 30 czerwca 2016 roku, został wstrzymany. Zmiana sposobu realizacji tego zobowiązania inwestorskiego polega na tym, że KNF uzna zobowiązanie za wykonane w drodze zawarcia transakcji nie później niż do dnia 31 grudnia 2016 r. z udziałem Raiffeisen Bank Polska S.A., który zostanie podzielony w drodze podziału przez wydzielenie zgodnie z art. 124c ustawy Prawo bankowe w związku z art. 529 §1 pkt 4 kodeksu spółek handlowych na część Raiffeisen Bank Polska S.A. związaną z portfelem kredytów hipotecznych denominowanych w CHF lub indeksowanych do CHF (portfel CHF), która pozostałaby w Raiffeisen Bank Polska S.A. jako spółce dzielonej oraz pozostałą część stanowiącą część bankową Raiffeisen Bank Polska S.A., która zostanie nabyta w ramach procedury podziału przez inny bank prowadzący działalność w Polsce, którego akcje są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, możliwy do zaakceptowania przez KNF (giełdowy bank krajowy). Po podziale część Raiffeisen Bank Polska S.A. obejmująca jedynie portfel CHF zostanie połączona w ramach połączenia transgranicznego z Raiffeisen Bank International AG i w wyniku tego połączenia transgranicznego portfel CHF zostanie przeniesiony do polskiego oddziału Raiffeisen Bank International AG jako instytucji kredytowej.

36. Zdarzenia po dacie sprawozdawczej

W sierpniu 2016 roku został przedstawiony Prezydencki projekt ustawy o zwrocie niektórych świadczeń wynikających z umów kredytu i pożyczki, tzw. „ustawy frankowej”. Projekt ustawy dotyczy należności wynikających z zabezpieczonych hipoteką umów o kredyt denominowany lub kredyt indeksowany oraz umów pożyczki o pożyczkę denominowaną lub pożyczkę indeksowaną. Przedstawiony projekt podlega dalszym dyskusjom i może ulec znaczącej zmianie. Szczegóły dotyczące portfela kredytów denominowanych w CHF zostały zaprezentowane w notcie 38.

Po dacie sprawozdawczej nie wystąpiły inne zdarzenia, mające istotny wpływ na prezentowane śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A.

Zarządzanie ryzykiem

37. Charakter i zakres ryzyka związanego z instrumentami finansowymi

Grupa stosuje w swojej działalności aktywne podejście do zarządzania ryzykiem polegające na jego identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i ograniczaniu. Grupa kieruje się zasadą, że efektywny system zarządzania i kontroli ryzyka jest oparty na trzech, dopasowanych elementach:

- strukturze organizacyjnej – obejmującej podział zadań i kompetencji, w tym wyraźne wskazania funkcji realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne w procesie zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka,
- metodach monitoringu, pomiaru i szacowania ryzyka – stanowiących warunek prawidłowej identyfikacji przez Grupę ponoszonego ryzyka,
- działaniach skoncentrowanych na wykorzystaniu nowoczesnych technik zabezpieczania i transferu ryzyka w celu dostosowania rodzaju i profilu ryzyka podejmowanego przez Grupę do apetytu na ryzyko wyrażonego w przyjętych planach strategicznych.

Podejście do zarządzania ryzykiem było spójne z tym, które zostało zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2015 rok.

Proces zarządzania kapitałem

Głównym celem procesu zarządzania kapitałem jest stabilne utrzymanie adekwatności kapitałowej Banku w długim okresie czasu poprzez zapewnienie właściwego procesu identyfikacji, pomiaru, monitorowania, ograniczania i raportowania ryzyka kapitałowego.

Normą nadzorczą w zakresie adekwatności kapitałowej jest łączny współczynnik kapitałowy zdefiniowany w art. 92 ust. 1 pkt c Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku. Od października 2015 roku Bank został zobowiązany przez Komisję Nadzoru Finansowego do uwzględnienia dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka wynikającego z portfela walutowych kredytów hipotecznych w wysokości 2,08 p.p. na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym. W marcu 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała, że w wyniku weryfikacji dodatkowy wymóg kapitałowy na poziomie skonsolidowanym wynosi 1,90 p.p., zamiast dotychczasowego 2,08 p.p. Ponadto od stycznia 2016 roku obowiązują nowe wymagania nadzorcze z tytułu bufora zabezpieczającego w wysokości 1,25 p.p. W związku z tym, minimalny łączny współczynnik kapitałowy nie powinien być na poziomie niższym niż 15,33% w ujęciu jednostkowym oraz 15,15% w ujęciu skonsolidowanym.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Wartości wymogów kapitałowych i funduszy własnych ustalone na potrzeby wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego prezentowały się następująco:

	Metoda obliczania wymogu	30 czerwca 2016	31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
Ryzyko kredytowe i kontrahenta	Standardowa	2 657 613	2 733 462	2 855 925
Ryzyko rynkowe	Standardowa	65 920	40 291	49 513
Ryzyko operacyjne	Standardowa	271 001	289 818	289 818
Łączna suma wymogów kapitałowych		2 994 534	3 063 571	3 195 255
Wartość funduszy własnych		5 924 366	5 724 042	5 716 181
Łączny współczynnik kapitałowy (%)		15,83	14,95	14,31

Podstawowym źródłem funduszy własnych na pokrycie wymogów kapitałowych jest kapitał podstawowy Tier I wspomagany przez zobowiązania podporządkowane (kapitał Tier II). Kapitał Tier I wyniósł na koniec czerwca 2016 roku 5 676 977 tys. zł, a kapitał Tier II wyniósł 247 389 tys. zł.

W okresie od 1 stycznia 2016 roku do 30 marca 2016 roku Grupa nie spełniała minimalnego łącznego współczynnika kapitałowego wynikającego z rekomendacji nadzorczej (uwzględnienie dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka wynikającego z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz nowych wymogów nadzorczych z tytułu bufora zabezpieczającego). W związku z tym, podjęto działania zmierzające do utrzymania współczynnika na poziomie nie niższym niż poziom rekomendowany. Od 31 marca 2016 roku Grupa spełniła wymogi regulacyjne.

38. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to zagrożenie poniesienia strat w wyniku niewywiązania się dłużnika z warunków zawartej umowy.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Grupę działalności kredytowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela kredytowego Grupy.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe Grupy wynika głównie z prowadzonej działalności kredytowej oraz w mniejszym stopniu ze sprzedaży i operacji w ramach portfela handlowego, instrumentów pochodnych oraz udziału w transakcjach płatniczych i rozliczeniach papierów wartościowych na rachunek Grupy oraz na rachunek klientów Grupy.

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany w zarządzaniu ryzykiem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

30 czerwca 2016									
Aktywa finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej									
Maksymalna ekspozycja według klas, wraz z przypisanymi im typami instrumentów	Należności od banków	Kasa i środki w Banku Centralnym	Przeznaczone do obrotu	Pochodne	Inwestycyjne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Pozostałe	Razem	
Kasa i środki pieniężne	0	817 624	0	0	0	0	0	0	817 624
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0	562 140	8 591 119	4	7 140 831	0	0	0	16 294 094
Środki w Banku Centralnym	0	562 140	0	0	0	0	0	0	562 140
Obligacje i bony skarbowe	0	0	591 119	0	7 140 831	0	0	0	7 731 950
Bony NBP	0	0	8 000 000	0	0	0	0	0	8 000 000
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	4	0	0	0	0	4
Ekspozycje wobec banków	333 536	0	14 635	357 204	0	0	0	0	705 375
Środki na rachunkach bieżących, depozyty zabezpieczające i lokaty w innych bankach	271 886	0	0	0	0	0	0	0	271 886
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	61 649	0	0	0	0	0	0	0	61 649
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	357 204	0	0	0	0	357 204
Obligacje korporacyjne	0	0	8 123	0	0	0	0	0	8 123
Listy zastawne	0	0	6 512	0	0	0	0	0	6 512
Ekspozycje wobec klientów	0	0	277 808	232 777	407 060	34 308 462	0	0	35 226 107
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	0	0	0	0	0	19 683 125	0	0	19 683 125
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro	0	0	0	0	0	2 468 030	0	0	2 468 030
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom	0	0	0	0	0	10 811 132	0	0	10 811 132
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom	0	0	0	0	0	1 328 684	0	0	1 328 684
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	0	0	0	0	0	17 491	0	0	17 491
Udziały kapitałowe - inwestycyjne	0	0	0	0	58 769	0	0	0	58 769
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	232 777	0	0	0	0	232 777
Obligacje korporacyjne	0	0	277 808	0	348 291	0	0	0	626 099
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0	0	0	159 128	0	159 128
Razem	333 536	1 379 764	8 883 562	589 985	7 547 891	34 308 462	159 128	0	53 202 328

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

31 grudnia 2015									
Aktywa finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej									
Maksymalna ekspozycja według klas, wraz z przypisanymi im typami instrumentów	Należności od banków	Kasa i środki w Banku Centralnym	Przeznaczone do obrotu	Pochodne	Inwestycyjne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Pozostałe	Razem	
Kasa i środki pieniężne	0	1 067 024	0	0	0	0	0	0	1 067 024
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0	1 636 486	12 478 504	3 643	3 426 190	0	0	0	17 544 823
Środki w Banku Centralnym	0	1 636 486	0	0	0	0	0	0	1 636 486
Obligacje i bony skarbowe	0	0	332 392	0	3 426 190	0	0	0	3 758 582
Bony NBP	0	0	12 146 112	0	0	0	0	0	12 146 112
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	3 643	0	0	0	0	3 643
Ekspozycje wobec banków	1 326 350	0	69 051	394 137	16 262	0	0	0	1 805 801
Środki na rachunkach bieżących, depozyty zabezpieczające i lokaty w innych bankach	1 269 126	0	0	0	0	0	0	0	1 269 126
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	57 224	0	0	0	0	0	0	0	57 224
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	394 137	0	0	0	0	394 137
Obligacje korporacyjne	0	0	51 461	0	16 262	0	0	0	67 724
Listy zastawne	0	0	17 590	0	0	0	0	0	17 590
Ekspozycje wobec klientów	0	0	22 855	164 266	399 203	39 206 125	0	0	39 792 448
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	0	0	0	0	0	19 304 302	0	0	19 304 302
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro	0	0	0	0	0	5 406 406	0	0	5 406 406
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom	0	0	0	0	0	12 448 416	0	0	12 448 416
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom	0	0	0	0	0	2 025 418	0	0	2 025 418
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	0	0	0	0	0	21 583	0	0	21 583
Udziały kapitałowe - inwestycyjne	0	0	0	0	95 495	0	0	0	95 495
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	164 266	0	0	0	0	164 266
Obligacje korporacyjne	0	0	22 855	0	303 708	0	0	0	326 562
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0	0	0	177 438	0	177 438
Razem	1 326 350	2 703 510	12 570 410	562 046	3 841 655	39 206 125	177 438	0	60 387 533

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

30 czerwca 2015	Aktywa finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej							
Maksymalna ekspozycja według klas, wraz z przypisanymi im typami instrumentów	Należności od banków	Kasa i środki w Banku Centralnym	Przeznaczone do obrotu	Pochodne	Inwestycyjne papiery wartościowe	Kredyty i pożyczki	Pozostałe	Razem
Kasa i środki pieniężne	0	651 699	0	0	0	0	0	651 699
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0	1 345 735	8 693 833	0	2 629 041	0	0	12 668 609
Środki w Banku Centralnym	0	1 345 735	0	0	0	0	0	1 345 735
Obligacje i bony skarbowe	0	0	496 517	0	2 629 041	0	0	3 125 558
Bony NBP	0	0	8 197 316	0	0	0	0	8 197 316
Ekspozycje wobec banków	1 866 466	0	74 245	380 750	0	0	0	2 321 462
Środki na rachunkach bieżących, depozyty zabezpieczające i lokaty w innych bankach	1 606 704	0	0	0	0	0	0	1 606 704
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	259 762	0	0	0	0	0	0	259 762
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	380 750	0	0	0	380 750
Obligacje korporacyjne	0	0	48 131	0	0	0	0	48 131
Listy zastawne	0	0	26 114	0	0	0	0	26 114
Ekspozycje wobec klientów	0	0	77 588	183 697	356 193	40 825 882	0	41 443 360
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	0	0	0	0	0	19 460 675	0	19 460 675
Kredyty i pożyczki udzielone klientom mikro	0	0	0	0	0	5 270 605	0	5 270 605
Kredyty i pożyczki udzielone dużym przedsiębiorstwom	0	0	0	0	0	14 099 182	0	14 099 182
Kredyty i pożyczki udzielone małym i średnim przedsiębiorstwom	0	0	0	0	0	1 971 927	0	1 971 927
Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom sektora publicznego	0	0	0	0	0	23 493	0	23 493
Udziały kapitałowe - inwestycyjne	0	0	0	0	42 129	0	0	42 129
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	183 697	0	0	0	183 697
Obligacje korporacyjne	0	0	14 797	0	314 064	0	0	328 861
Obligacje zamienne na akcje	0	0	62 791	0	0	0	0	62 791
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0	0	0	224 417	224 417
Razem	1 866 466	1 997 434	8 845 666	564 447	2 985 234	40 825 882	224 417	57 309 546
Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla instrumentów pozabilansowych wyniosło:			30 czerwca 2016		31 grudnia 2015		30 czerwca 2015	
Gwarancje			2 232 651		1 882 927		1 884 830	
Zobowiązania do udzielenia kredytu			7 778 774		8 123 826		7 717 202	
Razem			10 011 425		10 006 753		9 602 032	

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Okresowej analizie pod kątem utraty wartości (indywidualnie bądź grupowo) podlegają ekspozycje kredytowe wobec banków i klientów oraz pozostałe aktywa finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Na potrzeby ujawnień są klasyfikowane do jednej z trzech kategorii: należności nieprzeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości, należności przeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości oraz należności z rozpoznąną utratą wartości. Podział tych aktywów według ich wartości brutto, z podziałem na poszczególne segmenty klientów, prezentuje poniższa tabela:

30 czerwca 2016	Wartość ekspozycji			Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
	Analizowanych indywidualnie	Analizowanych grupowo	Razem	
Należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	1 69 671	32 321 078	32 490 749	15 058 915
Bank Centralny i inne banki	0	895 746	895 746	0
Klienci indywidualni	8 473	17 702 318	17 710 791	9 261 081
Klienci mikro	2 070	1 920 339	1 922 409	1 134 777
Duże przedsiębiorstwa	0	10 471 822	10 471 822	4 083 170
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	1 313 280	1 313 280	579 887
Sektor publiczny	0	17 573	17 573	0
Pozostałe aktywa finansowe	159 128	0	159 128	0
Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	3 661	1 928 150	1 931 811	972 644
Bank Centralny i inne banki	0	19	19	0
Klienci indywidualni	1 934	1 638 655	1 640 589	757 155
Klienci mikro	1 727	176 828	178 555	120 244
Duże przedsiębiorstwa	0	101 155	101 155	87 326
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	11 493	11 493	7 919
Należności z rozpoznąną utratą wartości	1 199 359	1 614 683	2 814 042	962 537
Klienci indywidualni	41 479	940 877	982 356	340 912
Klienci mikro	46 808	673 806	720 614	342 672
Duże przedsiębiorstwa	1 047 000	0	1 047 000	271 162
Małe i średnie przedsiębiorstwa	53 811	0	53 811	7 791
Pozostałe aktywa finansowe	10 261	0	10 261	0
Razem aktywa finansowe brutto	1 372 691	35 863 911	37 236 602	16 994 096
Odpis z tytułu utraty wartości należności od Banku Centralnego i innych banków	0	89	89	0
Odpis z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	833 391	1 029 595	1 862 986	0
Odpis z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów finansowych	10 261	0	10 261	0
Razem aktywa finansowe netto	529 039	34 834 227	35 363 266	16 994 096

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

31 grudnia 2015	Wartość ekspozycji			Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
	Analizowanych indywidualnie	Analizowanych grupowo	Razem	
Należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	181 557	38 398 655	38 580 212	18 023 420
Bank Centralny i inne banki	301	2 962 686	2 962 987	13 240
Klienci indywidualni	635	17 445 941	17 446 576	9 318 683
Klienci mikro	3 265	4 319 543	4 322 808	3 453 756
Duże przedsiębiorstwa	0	11 742 765	11 742 765	4 416 108
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	1 906 041	1 906 041	821 633
Sektor publiczny	0	21 679	21 679	0
Pozostałe aktywa finansowe	177 356	0	177 356	0
Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	11 868	2 536 922	2 548 790	1 446 614
Bank Centralny i inne banki	0	14	14	0
Klienci indywidualni	1 487	1 537 285	1 538 772	732 664
Klienci mikro	1 132	701 899	703 031	497 122
Duże przedsiębiorstwa	9 168	188 141	197 309	141 618
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	109 583	109 583	75 210
Pozostałe aktywa finansowe	81	0	81	0
Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 542 482	1 723 154	3 265 636	1 253 175
Klienci indywidualni	45 534	892 686	938 220	365 703
Klienci mikro	162 636	682 623	845 259	415 094
Duże przedsiębiorstwa	1 234 867	147 845	1 382 712	448 328
Małe i średnie przedsiębiorstwa	94 520	0	94 520	24 050
Pozostałe aktywa finansowe	4 925	0	4 925	0
Razem aktywa finansowe brutto	1 735 907	42 658 731	44 394 638	20 723 209
Odpis z tytułu utraty wartości należności od Banku Centralnego i innych banków	0	165	165	0
Odpis z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	990 121	1 053 029	2 043 150	0
Odpis z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów finansowych	4 925	0	4 925	0
Razem aktywa finansowe netto	740 861	41 605 537	42 346 399	20 723 209

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

30 czerwca 2015	Wartość ekspozycji			Wartość zabezpieczeń pomniejszających maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe
	Analizowanych indywidualnie	Analizowanych grupowo	Razem	
Należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	223 276	40 138 339	40 361 615	18 991 363
Bank Centralny i inne banki	0	3 212 686	3 212 686	19 954
Klienci indywidualni	0	17 649 904	17 649 904	9 405 455
Klienci mikro	0	4 247 680	4 247 680	3 217 758
Duże przedsiębiorstwa	0	13 137 374	13 137 374	5 437 826
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	1 867 068	1 867 068	910 370
Sektor publiczny	0	23 627	23 627	0
Pozostałe aktywa finansowe	223 276	0	223 276	0
Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	1 141	2 413 582	2 414 723	1 367 472
Klienci indywidualni	0	1 481 116	1 481 116	690 235
Klienci mikro	0	635 989	635 989	454 705
Duże przedsiębiorstwa	0	204 320	204 320	156 197
Małe i średnie przedsiębiorstwa	0	92 157	92 157	66 335
Pozostałe aktywa finansowe	1 141	0	1 141	0
Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 944 691	1 772 315	3 717 006	1 593 673
Klienci indywidualni	62 186	956 748	1 018 934	361 662
Klienci mikro	172 261	697 607	869 868	421 724
Duże przedsiębiorstwa	1 592 681	117 960	1 710 641	784 331
Małe i średnie przedsiębiorstwa	113 354	0	113 354	25 956
Pozostałe aktywa finansowe	4 209	0	4 209	0
Razem aktywa finansowe brutto	2 169 108	44 324 236	46 493 344	21 952 508
Odpis z tytułu utraty wartości należności od Banku Centralnego i innych banków	0	485	485	0
Odpis z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	1 098 772	1 127 378	2 226 150	0
Odpis z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów finansowych	4 209	0	4 209	0
Razem aktywa finansowe netto	1 066 127	43 196 373	44 262 500	21 952 508

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Analizę wiekową aktywów przeterminowanych bez rozpoznanej utraty wartości prezentuje poniższe zestawienie:

30 czerwca 2016	Okres przeterminowania					Razem
	Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	
Kredyty i pożyczki brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	1 426 890	427 790	2 324	33 574	41 233	1 931 811
Bank Centralny i inne banki	0	0	4	0	15	19
Klienci indywidualni	1 304 736	329 784	256	1 249	4 564	1 640 589
Klienci mikro	97 346	79 505	1 468	44	192	178 555
Duże przedsiębiorstwa	19 158	18 215	45	30 499	33 238	101 155
Małe i średnie przedsiębiorstwa	5 650	286	551	1 782	3 224	11 493
Razem	1 426 890	427 790	2 324	33 574	41 233	1 931 811

31 grudnia 2015	Okres przeterminowania					Razem
	Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	
Kredyty i pożyczki brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	1 937 608	557 055	2 211	3 139	48 696	2 548 709
Bank Centralny i inne banki	0	2	0	0	12	14
Klienci indywidualni	1 192 833	340 282	1 403	1 731	2 523	1 538 772
Klienci mikro	551 113	151 744	9	55	110	703 031
Duże przedsiębiorstwa	98 279	56 624	42	354	42 010	197 309
Małe i średnie przedsiębiorstwa	95 383	8 403	757	999	4 041	109 583
Pozostałe aktywa finansowe brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	81	0	0	0	0	81
Razem	1 937 689	557 055	2 211	3 139	48 696	2 548 790

30 czerwca 2015	Okres przeterminowania					Razem
	Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	
Kredyty i pożyczki brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	1 777 024	566 575	4 500	15 748	49 735	2 413 582
Klienci indywidualni	1 152 088	321 636	3 774	3 038	580	1 481 116
Klienci mikro	471 378	164 452	38	98	23	635 989
Duże przedsiębiorstwa	80 224	67 873	349	12 139	43 735	204 320
Małe i średnie przedsiębiorstwa	73 334	12 614	339	473	5 397	92 157
Pozostałe aktywa finansowe brutto – przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	0	0	0	0	1 141	1 141
Razem	1 777 024	566 575	4 500	15 748	50 876	2 414 723

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Praktyki „forbearance”

W pierwszym półroczu 2016 nie miały miejsca istotne zmiany w zakresie oznaczania oraz prezentacji ekspozycji jako forborne .

Wartość ekspozycji "forborne"				
30 czerwca 2016	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość zabezpieczeń otrzymanych
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	848 942	19 390	829 552	557 145
Nieprzeterminowane	533 336	6 937	526 399	344 219
Klienci indywidualni	258 468	1 273	257 196	133 612
Klienci mikro	122 671	685	121 986	113 880
Duże przedsiębiorstwa	149 024	4 800	144 223	94 914
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 173	179	2 993	1 813
Przeterminowane	315 606	12 453	303 153	212 926
Klienci indywidualni	184 631	4 875	179 756	95 991
Klienci mikro	64 379	3 009	61 370	50 421
Duże przedsiębiorstwa	62 994	4 321	58 673	62 994
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 602	247	3 355	3 520
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	898 732	546 005	352 727	348 200
Analizowane grupowo	307 532	150 797	156 736	162 314
Klienci indywidualni	156 486	86 863	69 623	68 985
Klienci mikro	151 046	63 934	87 113	93 329
Analizowane indywidualnie	591 200	395 208	195 992	185 886
Klienci indywidualni	34 215	17 541	16 674	16 674
Klienci mikro	26 370	14 643	11 728	11 728
Duże przedsiębiorstwa	520 883	355 576	165 307	155 202
Małe i średnie przedsiębiorstwa	9 731	7 448	2 283	2 282
Razem	1 747 674	565 395	1 182 279	905 345

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Wartość ekspozycji "forborne"				
31 grudnia 2015	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość zabezpieczeń otrzymanych
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	953 733	28 478	925 255	590 092
Nieprzeterminowane	645 091	13 989	631 101	398 119
Klienci indywidualni	242 071	2 152	239 919	119 837
Klienci mikro	137 912	678	137 234	119 307
Duże przedsiębiorstwa	255 430	10 664	244 766	153 744
Małe i średnie przedsiębiorstwa	9 677	496	9 182	5 231
Przeterminowane	308 643	14 489	294 154	191 972
Klienci indywidualni	169 774	7 190	162 584	81 761
Klienci mikro	71 953	2 729	69 224	52 312
Duże przedsiębiorstwa	63 302	4 328	58 974	55 580
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 614	242	3 372	2 320
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	1 009 117	491 992	517 125	465 662
Analizowane grupowo	276 839	127 992	148 847	159 859
Klienci indywidualni	132 592	70 169	62 423	62 377
Klienci mikro	143 357	57 342	86 015	97 170
Duże przedsiębiorstwa	890	481	409	312
Analizowane indywidualnie	732 277	364 000	368 278	305 803
Klienci indywidualni	22 634	12 328	10 306	8 868
Klienci mikro	30 674	18 166	12 508	11 743
Duże przedsiębiorstwa	659 210	318 736	340 474	280 228
Małe i średnie przedsiębiorstwa	19 760	14 770	4 990	4 965
Razem	1 962 850	520 470	1 442 380	1 055 754

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Wartość ekspozycji "forborne"				
30 czerwca 2015	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość zabezpieczeń otrzymanych
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	1 262 694	25 908	1 236 787	791 584
Nieprzeteterminowane	1 009 047	14 053	994 994	645 503
Klienci indywidualni	226 787	2 291	224 496	107 199
Klienci mikro	147 631	880	146 750	120 378
Duże przedsiębiorstwa	619 599	10 013	609 586	409 699
Małe i średnie przedsiębiorstwa	15 030	869	14 161	8 227
Przeteterminowane	253 648	11 854	241 793	146 081
Klienci indywidualni	141 446	5 853	135 593	66 704
Klienci mikro	77 120	4 351	72 769	52 883
Duże przedsiębiorstwa	29 716	1 332	28 384	22 304
Małe i średnie przedsiębiorstwa	5 366	319	5 047	4 191
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	1 305 664	555 530	750 134	753 529
Analizowane grupowo	291 450	141 496	149 954	157 264
Klienci indywidualni	143 069	80 410	62 659	61 044
Klienci mikro	146 999	60 604	86 395	95 450
Duże przedsiębiorstwa	1 382	482	900	771
Analizowane indywidualnie	1 014 214	414 034	600 180	596 265
Klienci indywidualni	34 717	17 102	17 615	17 615
Klienci mikro	32 086	15 804	16 282	16 413
Duże przedsiębiorstwa	918 278	359 128	559 150	557 180
Małe i średnie przedsiębiorstwa	29 132	21 999	7 133	5 057
Razem	2 568 358	581 437	1 986 921	1 545 113

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Wartość brutto ekspozycji "forborne"	Okres przeterminowania						Razem
	Nieprzetermi- nowane	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku	
Stan na 30 czerwca 2016							
Ekspozycje bez rozpoznanej utrąty wartości	533 336	149 178	114 488	0	28 792	23 148	848 942
Klienci indywidualni	258 468	120 113	64 490	0	0	28	443 099
Klienci mikro	122 671	27 704	36 675	0	0	0	187 050
Duże przedsiębiorstwa	149 024	0	13 138	0	28 710	21 145	212 018
Małe i średnie przedsiębiorstwa	3 173	1 361	185	0	81	1 974	6 775
Ekspozycje z rozpoznaną utrąką wartości	246 915	23 300	33 356	35 076	59 015	501 071	898 732
Klienci indywidualni	15 192	18 947	21 207	19 705	12 829	102 821	190 701
Klienci mikro	8 293	4 353	11 808	15 370	11 163	126 429	177 417
Duże przedsiębiorstwa	222 976	0	308	0	34 769	262 830	520 883
Małe i średnie przedsiębiorstwa	454	0	33	0	253	8 992	9 731
Razem	780 251	172 478	147 844	35 076	87 806	524 218	1 747 674

Wartość brutto ekspozycji "forborne"	Okres przeterminowania						Razem
	Nieprzetermi- nowane	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku	
Stan na 31 grudnia 2015							
Ekspozycje bez rozpoznanej utrąty wartości	645 090	151 470	134 540	617	865	21 152	953 733
Klienci indywidualni	242 071	95 548	74 169	0	0	56	411 845
Klienci mikro	137 912	42 229	29 725	0	0	0	209 866
Duże przedsiębiorstwa	255 429	13 302	30 206	0	278	19 516	318 731
Małe i średnie przedsiębiorstwa	9 677	391	440	617	587	1 580	13 291
Ekspozycje z rozpoznaną utrąką wartości	407 573	28 698	41 723	60 107	16 265	454 751	1 009 117
Klienci indywidualni	15 604	11 636	23 671	12 785	3 232	88 300	155 227
Klienci mikro	9 055	16 149	13 175	8 601	5 578	121 471	174 030
Duże przedsiębiorstwa	375 044	162	4 877	34 471	6 807	238 738	660 099
Małe i średnie przedsiębiorstwa	7 869	751	0	4 250	648	6 242	19 761
Razem	1 052 662	180 168	176 263	60 724	17 131	475 903	1 962 850

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Wartość brutto ekspozycji "forborne"	Okres przeterminowania						Razem
	Nieprzetermi- nowane	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku	
Stan na 30 czerwca 2015							
Ekspozycje bez rozpoznanej utrąty wartości	1 009 048	133 946	87 921	601	12 164	19 014	1 262 694
Klienci indywidualni	226 787	88 448	52 904	36	30	28	368 232
Klienci mikro	147 632	43 961	33 158	0	0	0	224 750
Duże przedsiębiorstwa	619 599	447	170	316	12 075	16 709	649 315
Małe i średnie przedsiębiorstwa	15 030	1 090	1 690	250	59	2 278	20 396
Ekspozycje z rozpoznaną utrąta wartości	539 988	34 954	48 714	32 777	63 078	586 152	1 305 664
Klienci indywidualni	18 726	14 972	26 096	15 466	28 129	74 397	177 786
Klienci mikro	13 088	13 821	12 678	13 590	20 442	105 465	179 085
Duże przedsiębiorstwa	495 005	5 786	9 493	2 839	11 592	394 946	919 660
Małe i średnie przedsiębiorstwa	13 168	375	448	881	2 915	11 344	29 132
Razem	1 549 035	168 900	136 636	33 378	75 242	605 167	2 568 358

Limity koncentracji

W celu kontroli ryzyka portfela kredytowego w zakresie oczekiwanych i nieoczekiwanych strat (kapitału i poziomu odpisów z tytułu utraty wartości), Grupa określa limity koncentracji ryzyka kredytowego dla potrzeb kontroli wewnętrznej i zarządza ekspozycją na ryzyko w ramach tych limitów poprzez regularny system monitorowania. W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie przekroczyła żadnego z określonych limitów koncentracji.

Portfel kredytów denominowanych w CHF

Portfel kredytów hipotecznych denominowanych w CHF stanowi istotny element zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku z uwagi na swoją wartość i udział w portfelu kredytowym Banku. Udział kredytów denominowanych w CHF stanowił na koniec drugiego kwartału 2016 r. 35,20% wszystkich kredytów Banku, z czego 33,01% przypadało na klientów indywidualnych oraz 1,52% stanowiły kredyty wobec mikroprzedsiębiorstw.

Poniższe zestawienie przedstawia wartość portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie w podziale na waluty i podportfele według stanu na 30 czerwca 2016 i 2015 r. oraz 31 grudnia 2015 r.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Kredyty klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw zabezpieczone hipotecznie w podziale na waluty	30 czerwca 2016 (kurs PLN/CHF 4,0)		31 grudnia 2015 (kurs PLN/CHF 3,9)		30 czerwca 2015 (kurs PLN/CHF 4,0)	
	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym	Wartość ekspozycji bilansowej brutto	Udział w portfelu hipotecznym
Klienci indywidualni						
PLN	1 873 108	10%	1 708 456	9%	1 421 662	8%
EUR	3 782 086	20%	3 754 023	20%	3 801 389	20%
CHF	11 707 804	63%	11 629 234	63%	12 256 966	65%
USD	5 604	0%	5 572	0%	4 296	0%
Razem	17 368 602	93%	17 097 285	93%	17 484 313	93%
Mikroprzedsiębiorstwa						
PLN	802 337	4%	787 747	4%	741 091	4%
EUR	90 488	0%	95 002	1%	104 387	1%
CHF	433 039	2%	454 018	2%	505 049	3%
USD	0	0%	0	0%	0	0%
Razem	1 325 865	7%	1 336 767	7%	1 350 526	7%
Łącznie						
PLN	2 675 446	14%	2 496 204	14%	2 162 753	11%
EUR	3 872 574	21%	3 849 025	21%	3 905 776	21%
CHF	12 140 844	65%	12 083 252	66%	12 762 015	68%
USD	5 604	0%	5 572	0%	4 296	0%
Razem	18 694 467	100%	18 434 051	100%	18 834 840	100%

Tabela prezentuje wyłącznie kredyty detaliczne (klienci indywidualni i mikroprzedsiębiorstwa) oraz produkty hipoteczne (kredyty powstałe z restrukturyzacji lub konsolidacji m.in. kredytów hipotecznych nie zostały zaprezentowane w powyższym zestawieniu).

Średni poziom LTV ważony wartością ekspozycji na portfelu kredytów zabezpieczonych hipotecznie denominowanych w walutach obcych na 30 czerwca 2016 wynosił 127,42% (na 31 grudnia 2015 125,69%).

Tabela poniżej przedstawia jakość portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie w podziale na waluty i podportfele, wyrażoną w liczbie dni opóźnienia (DPD) według stanu na 30 czerwca 2016 r.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Waluta	Bez przeterminowania	Przedziały przeterminowania (DPD)			
		<1 - 90>	<91 - 180>	pow. 180	Razem
Klienci indywidualni					
PLN	1 292 117	89 918	7 552	483 522	1 873 108
EUR	3 614 072	154 967	8 095	4 952	3 782 086
CHF	10 402 554	1 142 957	59 316	102 977	11 707 804
USD	5 604	0	0	0	5 604
Razem	15 314 347	1 387 842	74 962	591 451	17 368 602
Mikroprzedsiębiorstwa					
PLN	531 428	26 463	6 137	238 309	802 337
EUR	84 342	5 764	76	306	90 488
CHF	376 820	47 172	5 691	3 357	433 039
USD	0	0	0	0	0
Razem	992 591	79 398	11 904	241 972	1 325 865
Łącznie					
PLN	1 823 545	116 380	13 689	721 831	2 675 446
EUR	3 698 414	160 731	8 171	5 258	3 872 574
CHF	10 779 375	1 190 129	65 006	106 334	12 140 844
USD	5 604	0	0	0	5 604
Razem	16 306 937	1 467 240	86 866	833 423	18 694 467

Propozycje rozwiązań systemowych związanych z ryzykiem walutowym portfeli denominowanych w CHF, przedstawiane przez różne organy państwowe i nadzorcze, mogą mieć negatywny wpływ na wyniki finansowe i kapitały własne Banku.

W sierpniu 2016 roku został przedstawiony Prezydencki projekt ustawy o zwrocie niektórych świadczeń wynikających z umów kredytu i pożyczki, tzw. „ustawy frankowej”. Projekt ustawy dotyczy należności wynikających z zabezpieczonych hipoteką umów o kredyt denominowany lub kredyt indeksowany oraz umów pożyczki o pożyczkę denominowaną lub pożyczkę indeksowaną. Przedstawiony projekt podlega dalszym dyskusjom i może ulec znaczącej zmianie.

Analiza wpływu Projektu ustawy na sprawozdanie finansowe Banku w kolejnych okresach wymaga między innymi pozyskania informacji na temat ostatecznych rozwiązań zdefiniowanych w Projekcie ustawy, co nie jest możliwe przed zakończeniem procesu uzgodnień w tym zakresie. W związku z powyższym ukończenie analizy wpływu Projektu ustawy na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy na moment zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego nie jest możliwe.

W przypadku gdyby ustawa weszła w życie w obecnym kształcie, ze względu na istotne zaangażowanie Grupy w portfel kredytów hipotecznych w CHF, mogłoby to mieć istotny negatywny wpływ na wyniki finansowe i na pogorszenie pozycji kapitałowej Grupy.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

39. Ryzyko utraty płynności

Podstawowym celem systemu zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Grupy, które umożliwia realizację określonych w planie finansowym celów dochodowych przy jednoczesnym utrzymaniu ciągłej zdolności terminowego wywiązywania się Grupy ze zobowiązań oraz zachowaniu nałożonych limitów ryzyka płynności, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych (regulacyjnych).

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany w zarządzaniu ryzykiem płynności.

Analizę przyszłych płatności z tytułu zobowiązań finansowych w postaci niezdyktowanych przepływów środków pieniężnych prezentuje poniższe zestawienie:

30 czerwca 2016		Przepływy pieniężne kontraktowe					
Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna	Wartość księgowa	poniżej 3 miesiące	od 3 do 12 miesiące	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 433 433	1 571 142	340 291	131 730	1 093 377	10 965	1 576 362
Wpływy	24 864 777	0	16 528 693	2 079 353	6 403 170	12 302	25 023 518
Wypływy	26 298 210	0	16 868 984	2 211 083	7 496 547	23 266	26 599 880
Zobowiązania finansowe	45 618 149	45 704 943	34 079 083	5 287 200	6 318 595	520 361	46 205 239
<i>Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	<i>7 955 563</i>	<i>7 963 171</i>	<i>1 234 972</i>	<i>987 742</i>	<i>5 554 752</i>	<i>237 011</i>	8 014 476
<i>w tym kredyty otrzymane</i>	<i>7 341 830</i>	<i>7 346 587</i>	<i>764 335</i>	<i>964 818</i>	<i>5 541 669</i>	<i>237 011</i>	7 507 833
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	<i>36 444 922</i>	<i>36 522 027</i>	<i>32 488 643</i>	<i>4 276 794</i>	<i>97 301</i>	<i>782</i>	36 863 520
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	<i>331 896</i>	<i>332 187</i>	<i>3 476</i>	<i>10 428</i>	<i>150 792</i>	<i>253 978</i>	418 674
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	<i>500 000</i>	<i>501 790</i>	<i>7 600</i>	<i>7 600</i>	<i>507 600</i>	<i>0</i>	522 800
<i>Pozostałe zobowiązania finansowe</i>	<i>385 768</i>	<i>385 768</i>	<i>344 393</i>	<i>4 636</i>	<i>8 150</i>	<i>28 591</i>	385 769
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	2 232 651	0	0	2 232 651	0	0	2 232 651
Udzielone zobowiązania finansowe	7 778 774	0	0	3 386 860	4 391 914	0	7 778 774

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

31 grudnia 2015							
Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna	Wartość księgowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				Razem
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 540 544	1 478 611	200 365	169 544	949 396	10 027	1 329 332
Wpływy	30 934 565	0	22 298 619	2 701 376	6 227 346	11 747	31 239 088
Wyptywy	32 475 109	0	22 498 984	2 870 920	7 176 742	21 774	32 568 419
Zobowiązania finansowe	53 550 160	53 647 138	35 892 979	9 989 394	8 096 496	943 890	54 922 759
<i>Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	13 083 000	13 088 797	2 753 474	4 064 115	6 642 775	263 536	13 723 900
<i>w tym kredyty otrzymane</i>	12 608 303	12 610 007	2 264 391	4 031 011	6 629 628	263 536	13 188 567
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	37 676 274	37 762 146	32 680 607	5 381 280	70 598	295	38 132 780
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	724 455	724 789	9 526	28 577	247 728	679 666	965 496
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	1 753 700	1 758 677	182 813	471 685	1 133 354	0	1 787 852
<i>Pozostałe zobowiązania finansowe</i>	312 731	312 729	266 559	43 738	2 042	392	312 731
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	1 882 927	0	0	1 882 927	0	0	1 882 927
Udzielone zobowiązania finansowe	8 123 825	0	83 336	3 637 258	4 403 231	0	8 123 825
30 czerwca 2015							
Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe				Razem
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 643 799	1 783 290	263 194	316 052	945 200	214 271	1 738 717
Wpływy	26 405 673	0	13 235 592	6 989 123	5 049 651	1 329 332	26 603 698
Wyptywy	28 049 472	0	13 571 392	7 305 175	5 994 851	1 543 603	28 415 021
Zobowiązania finansowe	50 421 111	50 493 485	33 039 192	8 307 755	7 163 756	3 351 715	51 862 418
<i>Zobowiązania wobec banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	13 494 197	13 496 903	2 647 897	2 641 304	6 210 691	3 098 206	14 598 098
<i>w tym kredyty otrzymane</i>	11 293 541	11 295 865	402 824	2 629 785	6 165 370	3 097 343	12 295 322
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	35 091 602	35 155 411	30 115 416	5 151 096	14 475	613	35 281 600
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	314 580	314 862	3 695	11 086	153 356	252 184	420 321
<i>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</i>	1 134 048	1 139 625	118 739	329 007	727 968	0	1 175 715
<i>Pozostałe zobowiązania finansowe</i>	386 684	386 684	153 444	175 263	57 265	712	386 684
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	1 884 830	0	0	1 884 830	0	0	1 884 830
Udzielone zobowiązania finansowe	7 717 202	0	31 132	3 737 722	3 948 347	0	7 717 202

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

40. Pozostałe ryzyka rynkowe

40.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wynika z otwartych pozycji w produktach procentowych, walutowych i kapitałowych, które narażone są na zmiany wartości na rynku. Grupa stosuje dla potrzeb konstrukcji limitów ryzyka metody symulacyjne, metody oparte na wartości punktu bazowego oraz metody oparte na wartości pozycji netto.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym podlega ciągłej ocenie oraz ewolucji w celu dostosowania go do zmieniających się warunków rynkowych.

Na proces zarządzania składają się:

- identyfikacja czynników ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie ryzyka.

40.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe to ryzyko zmiany wartości poszczególnych instrumentów finansowych spowodowanych fluktuacjami kursów walutowych. Z uwagi na prowadzoną działalność Grupa narażona jest na wpływ wahań kursowych na swoją sytuację finansową i przepływy pieniężne.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ustalenie obszarów ryzyka walutowego i podejmowanie działań mających na celu ograniczenie ryzyka walutowego do akceptowanych przez Grupę rozmiarów.

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany w sposobie zarządzania ryzykiem walutowym.

Wartość zagrożona	30 czerwca 2016			31 grudnia 2015	30 czerwca 2015	
	Min.	Max.	Średnia	Stan na 30 czerwca 2016	Stan na 31 grudnia 2015	Stan na 30 czerwca 2015
ryzyko walutowe	20	663	84	98	221	170

40.3. Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej

Ryzyko stopy procentowej jest spowodowane tym, że możliwe zmiany stóp procentowych na rynku mogą mieć wpływ na przyszłe przepływy pieniężne lub też na wartość godziwą posiadanych przez Grupę instrumentów finansowych.

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

Identyfikacja obszarów, w których Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej oraz kształtowanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej i zobowiązań pozabilansowych w sposób pozwalający na maksymalizację wartości aktywów netto oraz wyniku odsetkowego są głównymi celami zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Polityka Grupy w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej zakłada istnienie w Grupie systemu wewnętrznych cen transferowych, w ramach którego jednostki biznesowe nie podejmujące na własny rachunek ryzyka stopy procentowej przekazują je do jednostek odpowiedzialnych zarządzaniem tym ryzykiem.

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany w sposobie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Poniższa tabela prezentuje poziom narażenia Jednostki Dominującej na ryzyko stopy procentowej, w podziale na księgę bankową i handlową, mierzonego jako wartość zmiany wartości godziwej przy wzroście rynkowych stóp procentowych o 1 punkt procentowy. Wartości w poszczególnych przedziałach prezentowane są jako wartości bezwzględne w celu przedstawienia ogólnego poziomu narażenia na ryzyko stopy procentowej, niezależnie od kierunku zajmowanej pozycji.

	30 czerwca 2016				31 grudnia 2015				30 czerwca 2015			
	Min.	Max.	Średnia	Stan na 30 czerwca	Min.	Max.	Średnia	Stan na 31 grudnia	Min.	Max.	Średnia	Stan na 30 czerwca
Księga bankowa												
<1Y	27	762	216	166	67	3 176	2 154	2 111	108	2 243	1 393	1 581
1 – 3Y	1	258	73	167	5	630	106	93	5	381	67	6
>3Y	17	62	38	24	4	643	66	92	7	478	56	9
Księga handlowa												
<1Y	0	31	11	4	0	184	46	24	0	184	63	92
1 – 3Y	0	65	16	7	2	259	79	109	14	131	54	23
>3Y	0	81	30	37	1	201	70	58	1	118	39	4

Następna tabela prezentuje poziom narażenia Jednostki Dominującej na ryzyko stopy procentowej, w podziale na księgę bankową i handlową, mierzonego za pomocą wartości zagrożonej, zgodnie z zdefiniowanymi w systemie limitów parametrami modeli.

	30 czerwca 2016				31 grudnia 2015	30 czerwca 2015
	Min.	Max.	Średnia	Stan na 30 czerwca	Stan na 31 grudnia	Stan na 30 czerwca
Księga bankowa	923	2 046	1 319	1 107	4 849	2 711
Księga handlowa	177	1 061	428	843	357	459

Zarządzanie ryzykiem (cd.)

40.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych, lub ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja obejmuje ryzyko prawne, ale nie obejmuje ryzyka strategicznego oraz ryzyka utraty reputacji.

Dla celów kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Grupa stosuje tzw. Metodę Standardową (ang. Standardised Approach) określającą zarówno metodę wyliczenia wymogu kapitałowego, jak również wymagania w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Grupę działalności operacyjnej poprzez wdrożenie efektywnych mechanizmów identyfikacji, oceny i kwantyfikacji, ograniczania oraz monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

W okresie objętym niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany w sposobie zarządzania ryzykiem operacyjnym.